

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ είναι, ως Σώμα Χριστού, ένας ζωντανός οργανισμός. Τά νοσήματα ενός μέλους διαταράσσουν, έμμεσα ή άμεσα, και τά μή νοσοῦντα μέλη.

Αυτό τό εκκλησιολογικό αξίωμα είχαμε στό νοῦ μας κατά τή διάρκεια τῆς πρόσφατης εκκλησιαστικῆς «κρίσεως» (ἔτσι ονόμασαν οί σύγχρονοι επικοινωνιολόγοι τή διατάραξη τῆς κανονικότητας).

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σήμερα έχει ἀπλωθεῖ στίς πέντε ἠπείρους. Σέ χώρες μέ ποικίλο κοινωνιολογικό, πολιτιστικό καί ἔθιμο μωσαϊκό. Ἡ κατανόηση τῆς εκκλησιολογίας, ὡς τριαδολογικῆς ἰσορροπίας ἐνότητας καί διακρίσεως, εἶναι μιά δύσκολη ὑπόθεση γιά ὄλους αὐτούς τοῦς λαούς, ἐπεὶ οἱ τοπικές παραδόσεις τους ἐκφράζονται μέσα ἀπό ἄλλα σχήματα. Τό ἀφρικανικό παράδειγμα εἶναι ἰδανικό γιά τήν κατανόηση αὐτοῦ τοῦ γεγονότος. Ὅποιος έχει προσεγγίσει στοιχειωδῶς τήν κοινωνιολογία τῆς Ἀφρικῆς θά γνωρίζει πῶς τό βασικό δομικό κύτταρό της εἶναι ἡ φυλή. Τά ἀφρικανικά κράτη ἀποτελοῦνται ἀπό πολλές φυλές. Ἐκεῖνο πού προέχει εἶναι ἡ φυλετική συνείδηση κι ὄχι ἡ ἔθνική - κρατική. Ἐνα μέλος τῆς φυλῆς τῶν Ζουλιού έχει κατά προτεραιότητα τή συνείδηση τοῦ Ζουλιού κι ὄχι τοῦ Νοτιοαφρικανοῦ, παρ' ὅλο πού ἡ χώρα του ἀνήκει στή Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία. Τό πρόβλημα τοῦ φυλετισμοῦ δημιούργησε κατά τή σύγχρονη ἱεραποστολική ἱστορία τῆς Ἀφρικῆς δυσκολίες στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά πάντοτε εἶναι ὑπαρκτό καί θά παραμείνει, ἀπ' ὅ,τι φαίνεται, γιά πολύ καιρό ὁ ὑπ' ἀριθμ. «1» κίνδυνος γιά τή διάσπαση τῆς εκκλησιαστικῆς ἐνότητας, ἀφοῦ ἡ κάθε φυλή θά ἐπιθυμοῦσε νά έχει τή δική της «αὐτοκέφαλη - ἀνεξάρτητη» Ἐκκλησία.

Ἡ πρόσφατη εκκλησιαστική «κρίση» δέν εἶναι δυνατόν νά μὴν ἀφήσει τό νοσογόνο ἀπόηχό της στό ὑπόλοιπο Σώμα. Ἡ λεγομένη «λύση» τῆς διαταραχῆς στή σχέση τῶν δύο τοπικῶν Ἐκκλησιῶν δέν κληίνει τό θέμα, ἀλλά, ἀντιθέτως, τώρα τό ἀνοίγει στήν οἰκουμένη διάσταση τῆς Ὁρθοδοξίας. Διατηρώντας τό ὑπόδειγμα τοῦ ἀφρικανικοῦ φυλετισμοῦ, περιγράφουμε τό πιθανό σενάριο τῆς μελλοντικῆς μετακυλίσεως τῆς «κρίσεως» σέ τοπικές Ἐκκλησίες τῆς μαύρης Ἠπείρου:

α) Τό ὑπόδειγμα τῆς «αὐτοκέφαλῆς - ἀνεξάρτητης»

Ἐκκλησίας, μέ χαλαρούς, τυπικούς ἢ καί ἀνύπαρκτους δεσμούς μέ τά κατά τόπους σημεῖα ἐνότητας πού εἶναι τά κατά τόπους Πατριαρχεία, ἐπεκτείνεται στό ἐπίπεδο τῶν φυλῶν τῆς Ἀφρικῆς καί δημιουργοῦνται 100-300 «αὐτοκέφαλες - ἀνεξάρτητες» Ἐκκλησίες, πού θά ἔχουν καί τό «θεολογικό» ἐπιχείρημα τῆς μιμήσεως τῆς πρακτικῆς τοῦ ἐλληδικοῦ «μοντέλου». Νά λάβουμε σοβαρά ὑπ' ὄψη τό γεγονός τοῦ σεβασμοῦ πού ἔχουν οἱ περισσότεροί Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀφρικῆς στό κάθε τι ἐλληνικό λόγῳ τῆς ἱεραποστολικῆς προσφοράς τῶν τελευταίων δεκαετιῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

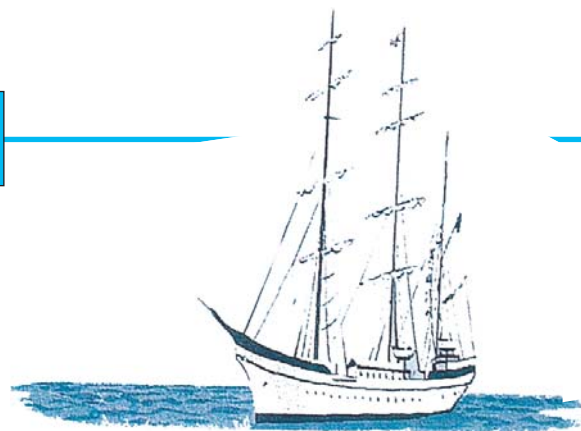
β) Καλοῦνται οἱ τοπικές κυβερνητικές ἀρχές νά ἐνισχύσουν νομοθετικά τήν «αὐτοκεφαλία - ἀνεξαρτησία» τῶν φυλετικῶν εκκλησιῶν προκειμένου νά ἀπελευθερωθοῦν ἀπό τοῦς Εὐρωπαίους «ἰμπεριαλιστές» ἢ καί ἀπό τό μουσουλμάνο Νομάρχη τοῦ Καΐρου καί τῆς Ἀλεξάνδρειας.

γ) Προσκαλοῦνται οἱ διεθνεῖς «ὀργανισμοί εἰρήνης» γιά διαμεσολάβηση μέ τόν ἄμεσο κίνδυνο οἱ «ὀργανισμοί» αὐτοί νά ἀπαιτοῦν στή συνέχεια τήν εἰσπραξη τῆς προμήθειας τῶν προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν, δι' ἀλληλεπαλλήλων παρεμβάσεων στό τῆς Ἐκκλησίας.

δ) Οἱ πρωταγωνιστές τῆς «κρίσεως» διδάσκονται πῶς στήν Ἐκκλησία δέν λειτουργεῖ πλέον ἡ ἀρετή τῆς συγγνώμης.

ε) Καί τό μεγάλο κέρδος, πού διασώζει ὄλο τό κἀλλος τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως καί διατηρεῖ στήν πράξη ζωντανή, γιά πάντα, τή «λύση» ὄλων τῶν «κρίσεων» εἶναι ἡ ἐφαρμογή τοῦ «ὡς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος». Καί ὅταν βρέθηκε ἕνας, πού ἦταν καί ὁ πρῶτος στήν τάξη, νά λείει «συγγνώμη», χωρίς νά ἀπαιτεῖται, τότε δόθηκε ἡ ἀπάντηση πού θά μπορεῖ νά διατηρήσει τήν ἔκφραση τῆς τριαδολογικῆς ἐνότητας τῆς Ἐκκλησίας.

π. Κ.Σ.

Κόρη «γέννησε» τή μητέρα της!

Η ΝΙΝΑ, ἕνα κοριτσάκι γύρω στά δέκα χρόνια του, ἦταν τό τρίτο παιδί μιᾶς οικογένειας πού ζοῦσε στό Δυτικό Κασαί. Τά δύο προηγούμενα ἀδελφάκια του, δύο ἀγοράκια, ἔχουν ἀφήσει πολύ νωρίς αὐτό τόν κόσμο, μικρά-μικρά, χαρίζοντας στή Νίνα τόν τίτλο τῆς μοναχοκόρης καί τοῦ μοναχόπαιδου.

Ἡ Νίνα έχει γεννηθεῖ ἀπό μιά μητέρα πού εἶχε ἔντονα θρησκευτικά ἐνδιαφέροντα καί μάλιστα σέ τέτοιο βαθμό, ὡστε εἶχε ἀσπασθεῖ κάποια προτεσταντική αἵρεση καί εἶχε γίνει καί... «παστόρισσα», (νά ποῦμε ἰέρεια).

Ὅπως καταλαβαίνετε –εἶναι ἀλλήλωστε αὐτονόητο– ἡ Νίνα ἀκολουθοῦσε τή μητέρα της στή σύναξη τῶν προτεσταντῶν. Ὅμως ἡ καλή φήμη τοῦ σχολείου τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς ἔφερε τό κοριτσάκι στό Ὁρθόδοξα θρανία. Ἀπό ἐκεῖνο τό σημείο ἀρχίζει μιά σειρά ἐσωτερικῶν καί ἐξωτερικῶν ἀναμορφώσεων. Ἀξίζει νά τίς παρακολουθήσουμε.

Καθώς ὁ χρόνος περνοῦσε, ἡ Νίνα ἄρχισε νά δυστροπεῖ καί νά μὴ θέλει νά ἀκολουθεῖ τή μητέρα της στίς συνάξεις τῶν προτεσταντῶν. Παρακολουθοῦσε ὁμως ἀδιάλειπτα –καίτοι ἀβάπτιστη– τίς εκκλησιαστικές συνάξεις τῶν Ὁρθοδόξων. Δέν πέρασε πολύς καιρός καί τό κοριτσάκι ζήτησε νά βαπτισθεῖ!

Οἱ γονεῖς της, καί πιό πολύ ἡ γιαγιά της, δέν ἤθελαν οὔτε νά ἀκούσουν κάτι τέτοιο. Αὐτό γιγάντωσε τήν ἐπιθυμία τῆς Νίνας νά λάβει τό ἅγιο Βάπτισμα. Ὁ πατέρας ἀναγκάστηκε νά ἐπανεξετάσει τό αἴτημα τῆς κόρης τους καί πῆρε τήν ἐξῆς ἀπόφαση: «Τά δύο πρῶτα μου παιδιά πέθαναν τό ἕνα δύο ἐτῶν καί τό ἄλλο ἐνός ἐτους. Ἡ κορούλα μου έχει γίνει δέκα ἐτῶν. Ἄς βαπτισθεῖ, ἀφοῦ τό θέλει τόσο πολύ, μήπως καί πεθάνει καί αὐτή!» Οἱ ὑπόλοιποι τῆς οικογένειας ὑποχώρησαν καί δέχτηκαν στενόχωρα τήν ἀπόφασή του.

Ἡ Νίνα εὐχαρίστησε ὀλόκαρδα καί τόν Οὐράνιο καί τόν ἐπίγειο πατέρα της, κατηχήθηκε καί, σέ λίγο καιρό, κρίθηκε ἔτοιμη γιά τό Βάπτισμα. Συνεχίζει βέβαια καί πηγαίνει ἀνελλιπῶς στό κατηχητικά μαθήματα καί φυσικά δέν λείπει ποτέ ἀπό τή θεία Λειτουργία καί θεία Κοινωνία τῶν Κυριακῶν καί τῶν ἑορτῶν.

Σέ ἕνα ἀπό τά κατηχητικά μαθήματα, ἡ Κατηχήτρια της μίλησε στό παιδιά γιά τήν Παναγία Μητέρα τοῦ

Θεοῦ καὶ Μητέρα μας καί, στό τέλος τοῦ μαθήματος, ἔδωσε σέ κάθε παιδί μία χάρτινη μικρή εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἡ ψυχὴ τῆς Νίνας αἰσθάνθηκε μιά βαθιά καὶ μυστική σχέση μέ τό Πανάγιο Πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Μαρίας καί, γυρίζοντας στό σπίτι, τοποθέτησε τήν ἱερή εἰκόνα Της στό πιό ψηλὸ σημεῖο ἐνός ἐρμαρίου τῆς τραπεζαρίας, προκαλώντας ἀρκετές ἀρνητικές ἀντιδράσεις στά ὑπόλοιπα πρόσωπα τῆς οικογένειας. Ἐπέμεινε ὁμως καί πέτυχε νά μείνει ἡ ἱερή εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ἐκεῖ πού τήν εἶχε τοποθετήσει.

Τίς Κυριακές, ἡ «παστόρισα» μητέρα τῆς Νίνας δέχονταν τήν ἐπίσκεψη πολλῶν Προτεσταντῶν στό σπίτι Της. Μόλις οἱ Προτεστάντες εἶδαν τήν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ἔκαναν τά γνωστά σχόλια τους καί ζήτησαν νά «ἐκθρονίσουν» τή Θεοτόκο ἀπό τήν οικογενειακή ἐστία τῆς Νίνας. Ἡ ἐπιθυμία τῆς Νίνας ἀποδείχτηκε καί πάλη ὑπέριτερη τῶν προτεσταντικῶν ἀπαιτήσεων. Οἱ γονεῖς Της εἶπαν ὅτι εἶναι παιδική ἀξίωση καί δέν θέλουν νά στενοχωρήσουν τό κορίτσι τους, ἀφοῦ, γιά τούς ἴδιους, αὐτή ἡ χάρτινη εἰκόνα δέν ἦταν τίποτε τό σημαντικό. Οἱ προτεστάντες ἔφυγαν στενοχωρημένοι καί προβληματισμένοι καί συζήτησαν μέ πολλοῦς δικούς τους τή σημειωθεῖσα ἀλλαγὴ στό σπίτι τῆς «παστόρισσας»!

Τήν ἀμέσως ἐπόμενη Κυριακή, ἓνας πάστορας, ἀνώτερος ἀπό τούς ἄλλους, θέλησε νά δεῖ μέ τά δικά του μάτια τό γεγονός καί, συνοδευόμενος ἀπό μερικούς ἄλλους, χτύπησε τήν πόρτα τοῦ σπιτικοῦ τῆς Νίνας. Ἡ «παστόρισα» ἄνοιξε τήν πόρτα πρόθυμη νά τούς καλοδεχτεῖ. Τότε ὁ μέγανος πάστορας τῆς λέγει: «Δέν μπαίνω μέσα, γιατί ἐκεῖ ἐπάνω ἔχει ἓνα ΟΠΛΟ»! Ἡ «παστόρισα» ἀρκετά προσβεβλημένη ἀπάντησε: «Τί εἶναι αὐτά πού λέγεις; Δέν ὑπάρχει ὄπλο στό σπίτι μας»! Ὁ πάστορας ἐπέμεινε: «Ἐκεῖ ψηλά, ὑπάρχει ἓνα ΟΠΛΟ»! καί ἔδειξε τό ἐρμάριο μέ τήν ἱερή εἰκόνα, παραμένοντας ἔξω ἀπό τήν πόρτα. Ἡ οικοδέσποινα τοῦ ἐξήγησε πῶς ἐκεῖ ὑπάρχει μιά μικρὴ χάρτινη εἰκόνα πού πῆρε ἡ κόρη Της ἀπό τό Κατηχητικό Της, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπέμεινε ὅτι ὑπάρχει ἓνα ΟΠΛΟ! Στό τέλος πῆρε τή συνοδεία του καί ἔφυ-

γαν ἀπό τό σπίτι πικραμένοι καί δυσανεστημένοι, κρύβοντας μέ ἐπιμέλεια καί τήν τρομάρα τους...

Αὐτὴ ἡ ὁμολογία τοῦ πάστορος καί ἡ τρομάρα του μπροστά στήν ἱερή εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἦταν τό μήνυμα τοῦ Θεοῦ στήν ψυχὴ τῆς «παστόρισσας». Μιά ἅγια ἀνησυχία φούντωσε στήν καρδιά Της: «Πῶς εἶναι δυνατό μιά τόση δά χάρτινη εἰκόνα νά εἶναι «ὄπλο»; «Γιατί φοβήθηκαν οἱ πάστορες»; Ἐρωτήματα πού ζητοῦσαν ἄμεση ἀπάντηση.

Βρέθηκε λοιπόν ἡ εὐλογημένη νά περνάει τήν πόρτα τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς αὐτὴ τῆ φορά, μέ διαφορετικὸ ὕφος καί μέ τά μάτια καί τά αὐτιά Της ὀλάνοιχτα. Εἶχε ἀποκτήσει «ῶτα τοῦ ἀκούειν» πρὸς ἀφάνταστη χαρὰ τῆς Νίνας.

Ἐκεῖ, στή «Μισσιόνα», ἔκανε πολλῆς ἐρωτήσεις, πῆρε ἀπαντήσεις, ἔζησε τό κλίμα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, συγκινήθηκε μπροστά στήν ἱερή εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καί ζήτησε συχώρηση γιά τήν κακοδοξία πού εἶχε πιστέψει καί γιά τό πού τόσες φορές ξυλοφόρτωσε τή Νίνα Της. Ἐκανε ὁμως παράπονα: «Τόσο καιρό πού μέ βλέπετε καί ἔρχομαι ἐδῶ στό σχολεῖο, μέ τήν κόρη μου, γιατί δέν μοῦ εἶπατε τίποτε; Γιατί κρύβετε ἓνα τέτοιο θησαυρό;».

Ἡ ἀπάντηση ἦταν εὐκολη: «Ἐσεῖς κάνετε τήν «παστόρισα» σέ μιά αἰρετική σύναξη καί πιστεύετε ὅτι κατέχετε τήν ἀλήθεια. Μετά βίας δεχθήκατε νά βαπτισθεῖ τό κοριτσάκι σας. Πῶς νά σᾶς βάλουμε σέ πειρασμό; Ὅ,τι δέν κάναμε ἐμεῖς τό ἔκανε τό Ἅγιο Πνεῦμα, σέ συνεργασία μέ τήν ἄδολη καί ἀγνή ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ σας! Ἄς δοξάσουμε τόν Κύριο καί Σωτήρα μας καί τήν Παναγία Μητέρα Του καί Μητέρα μας γιά τό μεγάλο δῶρο πού σᾶς ἔκαναν».

Μετά ἀπό ὅλα αὐτά, πῆγε στοὺς Προτεστάντες καί ὁμολόγησε πῶς δέν πιστεύει πλέον τά δόγματα τους, ἔρριξε μπροστά στά πόδια τους καί τό ἱερατικό Της ἔνδυμα –ἓνα μαῦρο φόρεμα– καί ἔτρεξε νά γραφεῖ στόν κατάλογο τῶν κατηχουμένων τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Κάποιος ἀπό τούς ἱερεῖς τοῦ ναοῦ, ἀναφώνησε σέ βυζαντινὸ μέλος: «Ἔνα καί παράδοξα τετέλειται σήμερον...»!

† Ἱερομόναχος Ἀντώνιος Γρηγοριάτης
Κινσάσα, 8.5.2004

Πάντα τὰ ἔδην

ΝΕΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Η ΑΝΑΓΚΗ γιά τήν ἐκπαίδευση νέων στελεχῶν καί τήν ἐπιμόρφωση τοῦ ὑπάρχοντος κλήρου καί τῶν κατηχητῶν τοῦ γαλλόφωνου τμήματος τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας τῆς Νιγηρίας, ὀδήγησε στή δημιουργία, σέ συνεργασία μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία τοῦ ἁγίου Σεργίου Παρισίων, ἐνός ἀκόμη ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου στή Δημοκρατία τοῦ Μπενίν.

Τό νέο Σεμινάριο «Ἅγιος Μάρκος», ἄρχισε μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ τήν κανονικὴ του λειτουργία τόν περασμένο Ἰανουάριο. Φιλοξενεῖται σέ μιά ἀπλή αἴθουσα στίς ἐγκαταστάσεις τοῦ ἱεροῦ ἡσυχαστηρίου τῆς ἁγίας Σκέπης, στό Πόρτο-Νόβο, πρωτεύουσα τῆς χώρας.

Τό βάρος τῆς ὁργανώσεως καί τῆς διδασκαλίας, ἔχει ἀναλάβει ἓνας νέος ἀξιόλογος κληρικὸς τῆς Ἐπισκοπῆς Νιγηρίας, ὁ πρωτοπρεσβύτερος π. Τιμόθεος Dewedi, ἀπόφοιτος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἁγίου Σεργίου Παρισίων καί λέκτορας στή Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κοτονοῦ, στήν ἔδρα τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στό σεμινάριο 14 σπουδαστές, μεταξύ τῶν ὁποίων καί μιά γυναίκα, ἡ πρεσβυτέρα τοῦ π. Ἀλεξάνδρου Annasi, ἡ ὁποία ἔχει τή διάθεση νά ἐργασθεῖ ὡς κατηχήτρια στήν ἐνορία τοῦ συζύγου Της. Διδάσκονται Παλαιά καί Καινὴ Διαθήκη, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Πατρολογία, Εἰσαγωγή στή Λειτουργικὴ καί Δογματικὴ.

Χωρὶς ἔδρανα, χωρὶς καρέκλες, σέ μιά αἴθουσα πού σέ τίποτα δέ θυμίζει αἴθουσα σεμιναρίου, χωρὶς σημειώσεις καί βιβλία, χωρὶς τὴ δυνατότητα ἐνός ἐλαφροῦ γεύματος τίς ἡμέρες διδασκαλίας, περπατώντας κάποιοι σπουδαστές λῶγω ἐλλείψεως χρημάτων γιά τὴ συγκοινωνία, ἀλλὰ μέ καρδιά ζεστή γιά μάθηση, γιά βαθιὰ γνωριμία μέ τήν Ὁρθόδοξη παράδοση καί πίστη. Οἱ 14 αὐτοὶ σπουδαστές καί ὁ π. Τιμόθεος πορεύονται στό δρόμο τῆς γνώσης καί τῆς ἀλήθειας, ἐλπίζοντας καί προσευχόμενοι, ὅτι σύντομα θά μποροῦν νά βγοῦν καί νά κηρύξουν στοὺς συμπατριῶτες τους ἀπλὰ ὅτι «Χριστὸς Ἀνέστη». Δέν τούς φοβίζει ὅτι εἶναι λίγοι. Τούς συντηρεῖ ἡ ἐλπίδα ὅτι μέ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ μποροῦν νά ζυμώσουν ὄλο τό φύραμα.

Στό δρόμο γιά τούς δικούς τους Ἐμμαούς, οἱ «καίόμενες αὐτὲς καρδίες», ζητοῦν τὴ δική μας θερμὴ προσευχή, τὴ δική μας σκέψη, τὴ δική μας συνοδοιπορία καί συναντίληψη.

† ὁ Ν.Α.

Οἱ σπουδαστές τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ σεμιναρίου
στό Μπενίν μέ τόν π. Τιμόθεο Dewedi.

Στό βορρά κυριαρχεί η σαβάνα και η στέππα με πολύ ξηρό κλίμα, πολύ θερμό καλοκαίρι και μεγάλη λειψυδρία.

«Τυχαῖα» γνώρισα τόν Μητροπολίτη Καμερούν κ. Δημήτριο, «τυχαῖα» μέ συμπεριέλαβαν λίγο ἄργότερα σέ ὁμάδα Γάλλων πανεπιστημιακῶν γιά ἓνα μεταπτυχιακό σεμινάριο στό Καμερούν. Ἔτσι βρέθηκα, σύμφωνα μέ τήν ἐπιθυμία μου, σ' αὐτή τή χώρα τῆς ὑποσαχάριας Ἀφρικῆς μέ τά 15,5 ἑκατομμύρια κατοίκους καί ἔκταση, περίπου, τρεῖς φορές μεγαλύτερη ἀπό τήν Ἑλλάδα, ὅση τῆς ἔδωσαν κατά τόν τεμαχισμό τῶν ἀποικιῶν οἱ εὐρωπαϊκές δυνάμεις κατοχῆς. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ χάραξη τῶν συνόρων δέν ἔχει σχέση μέ κάποια φυλετική ἢ ἄλλη ἐνότητα, ἀλλά μόνο μέ τό συσχετισμό τῶν συμφερόντων τῶν τότε ἀποικιοκρατῶν.

1. Μιά ἀνομοιογενής χώρα, εὐτυχῶς, χωρίς πετρέλαιο

Τό Καμερούν ἔχει ὅλη τήν ποικιλία τῆς Ἀφρικῆς σέ γεωγραφία. Καί πρῶτα-πρῶτα στήν ἱστορία του γνώρισε διαδοχικά πόλεις ἐπικυριάρχους, ἀρχῆς γενομένης τόν 15ο αἰώνα μέ τούς Πορτογάλους πού ἔδωσαν καί τό ὄνομα στή χώρα ἀπό τό πλῆθος τῶν караβίδων (cameroes) πού ἀντίκρυσαν φθάνοντας στή γωνιά τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας. Ἀκολούθησαν Βρετανοί, Γερμανοί καί Γάλλοι μέχρι τήν ἀνακήρυξη τῆς ἀνεξαρτησίας τό 1960. Ἡ περιοχή ἔχει τροφοδοτήσει μέ πολλῆς γενεές δούλων τήν «πολιτισμένη» Δύση. Τό σημερινό κράτος τοῦ Καμερούν ἔχει ἓνα ἰδιόρρυθμο προεδρικό καθεστῶς, ἀπό τό 1992, πού ἔχει ἀποτρέψει ἑσωτερικούς κλυδωνισμούς, παρά τήν ἀνομοιόμορφη σύνθεση τοῦ πληθυσμοῦ: φυλετική, κοινωνική, θρησκευτική.

Ἡ φυλετική ποικιλία εἶναι τεράστια: ἀριθμοῦνται σχεδόν 250 ἐθνοτικές-φυλές ἀπό τούς πυγμαίους στό νότο μέχρι τούς πάμπτωχους καί ἐξαθλιωμένους κατοίκους τοῦ βορρά, περνώντας ἀπό τή μεγάλη φυλή τῶν Μπαμπεκέ στό κέντρο πού κρατᾶ τά ἡνία τῆς οἰκονομίας καί τῆς διοίκησης. Στίς φυλετικές προστίθενται οἱ κοινωνικές διαφορές, πού εἶναι ἐπίσης τεράστιες, μεταξύ τοῦ μέγιστου τμήματος τοῦ πληθυσμοῦ καί τοῦ λεπτοῦ ἀνώτατου στρώματος μέ τίς προκλητικές κατοικίες (ἰδίως στήν πρωτεύουσα Yaoundé), στρώματος πού εἶναι –ὅπως σέ ὅλες τίς ἀφρικανικές χώρες– τελείως ἀποκομμένο ἀπό τό λαό.

Τήν πληθυσμιακή ποικιλία συμπληρώνει ἡ ἔδαφική καί κλιματική. Στό νότιο τμήμα ἡ βλάστηση εἶναι ἄφθονη ἢ μάλλον δασώδης (ζούγκλα) μέ ὑγρό τροπικό κλίμα, ἰδίως κοντά στίς ἀκτές τοῦ Ἀτλαντικοῦ (μήκους 450 χιλμ.). Τό κέντρο εἶναι, ἰδίως δυτικά, ἐξαιρετικά ὀρεινό (τό ὄρος Καμερούν φθάνει τά 4.050 μέτρα) μέ πολλὰ ὑψίπεδα, ἐνῶ τέλος στό βορρά κυριαρχεῖ ἡ σαβάνα καί ἡ στέππα μέ πολύ ξηρό κλίμα, πολύ θερμό καλοκαίρι καί μεγάλη λειψυδρία (ἀπό Νοέμβριο μέχρι Ἀπρίλιο). Γενικά, πάντως, ἡ κλιματική καί ἡ πανίδα εἶναι πολύ πλούσια, πράγμα πού ἔχει ὀδηγήσει στή δημιουργία ἐθνικῶν πάρκων. Τό Καμερούν παραμένει μία κατά βάση ἀγροτική χώρα πού εὐτυχῶς δέν διαθέτει πετρέλαιο καί ἐπομένως δέν

ὑφίσταται ὅλα τά συμπαρομαρτοῦντα κακά (ἐκμετάλλευση ἀπό πολυεθνικές, διαφθορά) ἀπό τά ὁποῖα ὑποφέρει ἡ πλούσια σέ πετρέλαιο γειτονική Νιγηρία.

2. Πολλά θρησκευτά, ἀλλά μέ κοινό ἀνιμιστικό ὑπόστρωμα

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἓνας στούς τρεῖς κατοίκους τοῦ Καμερούν εἶναι ρωμαιοκαθολικός, ἓνας στούς πέντε διαμαρτυρόμενος, ἓνας στούς πέντε μουσουλμάνος καί ἓνας στούς πέντε ἀνιμιστής. Ἐκτός αὐτῶν ὑπάρχει πληθώρα «ἐκκλησιῶν» μέ ἀπίθανη «πρωτοτυπία» ὀνομασιῶν (ἐκκλησία τοῦ πλήρους εὐαγγελίου, τῆς πληρότητας ζωῆς κλπ.). Ὁ ἀριθμός τους, πάντως, κάπως περιορίζεται ἀπό τό ὅτι ἡ χώρα εἶναι γαλλόφωνη κατά 75% καί ἐπομένως δέν ἀναπτύσσονται σέκτες ἀπό ἀγγλόφωνες «μητροπόλεις», ἰδίως τίς Η.Π.Α.

Ἐνα στοιχεῖο ὅμως πολύ σημαντικό –πού ὀψωσδήποτε δέν ἀφορᾶ μόνο τό Καμερούν– εἶναι ὅτι σέ ὅποιο θρήσκευμα καί ἂν ἀνήκουν, οἱ κάτοικοι δέν ἔχουν γενικά ξεπεράσει τό ἀνιμιστικό τους παρελθόν: παντοειδῆς φόβοι συντηροῦν ποικίλες δεισιδαιμονίες, στίς ὁποῖες κυριαρχοῦν παγανιστικά στοιχεῖα: λατρεία φυσικῶν ἀντικειμένων (δέντρων, ζώων), μαγεία, φετιχισμός. Οἱ δοξασίες αὐτές ἔρχονται «ἀπό τό μακρινό παρελθόν» καί δέν ξεριζώνονται οὔτε εὐκόλα, οὔτε τελείως.

Μ' αὐτή τήν πραγματικότητα εἶναι –καί θά εἶναι– ἀντιμέτωπη κάθε Ὁρθόδοξη ἱεραποστολική προσπάθεια καί χρειάζεται ἰδιαίτερη σύνεση καί προσοχή ἢ ἀντιμετώπισή της, ὥστε οὔτε μέ τίς δεισιδαιμονίες νά γίνεται συμβιβασμός, ἀλλ' οὔτε καί νά τραυματίζονται ὀρισμένες εὐαίσθησιες καί ἰδίως ὀρισμένες πνευρές τῆς πίστες στίς ψυχές οἱ ὁποῖες μποροῦν νά μεταλλαχθοῦν μέ πίστη στή δύναμη τοῦ Χριστοῦ, πού θά ἐξοβελίσει τό φόβο καί τίς συνέπειές του. Αὐτή ἡ μετάλλαξη θά μπορούσε ἴσως νά εἶναι μία ἐννοια-κλειδί γιά τήν Ὁρθόδοξη ἱεραποστολή στίς ἀφρικανικές χώρες, ἀλλά γιά νά πραγματοποιηθεῖ ἀπαιτεῖται συστηματική κατῆλξη ἀκόμη καί αὐτῶν πού ἀσπάζονται τήν Ὁρθοδοξία γιά τή στερέωση καί τήν κάθαρση τῆς πίστες τους. Αὐτό πάλι προϋποθέτει τήν, ἔστω ἐπί διαστήματα, παρουσία ἐπί τόπου Ὁρθόδοξων ἀπό χώρες μέ στέρεη παράδοση οἱ ὁποῖοι θά βοηθοῦν τοῦς Ἀφρικανούς ἀδελφούς νά ἐμβαθύνουν τήν πίστη τους καί νά ἀποφεύγονται φαινόμενα

συγκρητισμοῦ καί εὐκόλης μεταπήδησης σέ ἄλλα θρησκευτά.

3. Ὁ καίριος ρόλος τῆς γαλλικῆς γλώσσας καί τῆς γαλλομάθειας.

Ἐάν ἐξαιρεθεῖ τό βορειοδυτικό τμήμα τοῦ Καμερούν πού ἦταν βρετανική ἀποικία καί ἐπομένως εἶναι ἀγγλόφωνο, ἡ ὑπόλοιπη χώρα μιλάει γαλλικά. Μπορεῖ οἱ γλώσσες αὐτές καί ἰδίως ἡ γαλλική νά μὴν εἶναι μητρικές τῶν Ἀφρικανῶν, ἀλλ' εἶναι εὐπρόσδεκτες καί μάλιστα ἀναγκαῖες γιά τήν συνέννοση τῶν πληθυσμῶν μεταξύ τους ἀφοῦ οἱ διάφορες ἐθνοτικές-φυλές μιλοῦν περισσότερες ἀπό 200 διαλέκτους. Μ' ἄλλα λόγια μοιροῦνται οἱ αὐτόχθονες θέλουν γενικά νά τηροῦν κάποιες ἀποστάσεις ἀπό τίς πρώην ἀποικιοκρατικές χώρες, ἐν τούτοις οἱ γλώσσες τῶν χωρῶν αὐτῶν –καί κυρίως ἡ γαλλική– παίζου ἓνα καίριον ἐνοποιητικό ρόλο καί γι' αὐτό εὐχαρίστως ὁμιλοῦνται καί γενικεύεται ἡ χρήση τους μέ τήν ἐπέκταση τῆς παιδείας.

Σ' αὐτό τό σημείο θά ἦταν νομίζω σημαντικό νά παρέμβουν, ἢ μάλλον νά δραστηριοποιηθοῦν Ἑλληνες γαλλομαθεῖς, καθηγητές, καθηγήτριες τῆς γαλλικῆς, προκειμένου νά προσφέρουν, ἔστω γιά ὀρισμένα διαστήματα, τίς ὑπηρεσίες τους στήν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν καί ἴσως καί σέ ἱεραποστολικά ἔργα, ἐάν ὑπάρχουν οἱ ἀπαραίτητες προϋποθέσεις. Σ' αὐτούς τοῦς τομεῖς ὑπάρχει μεγάλη ἔλλειψη, σχεδόν ἀνυπαρξία προσώπων, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἀνάγκες εἶναι τεράστιες καί οἱ Ἑλληνες ἔχουν τό σημαντικότερο «πλεονέκτημα» νά μὴν ἔχουν ἀποικιοκρατικό παρελθόν. Χρειάζεται νά βγοῦμε ἀπό τήν ἀστική μας αὐτάρκεια καί νά κινητοποιηθοῦν κυρίως οἱ γαλλομαθεῖς, ὅχι μόνο στό Καμερούν ἀλλά καί σ' ἄλλες γαλλόφωνες χώρες γιά νά βοηθήσουν τοῦς ἀφρικανούς ἀδερφοῦς μας. Ὅσοι πιστοὶ προσέληθετε!

Νικήτας Ἀλιπράντης
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Θράκης

Καμερούν:
«... οἱ δέ
(γαλλόφωνοι)
ἐργάται ὀλίγοι»

Διαφώνησαν οι καλοί γονείς. Καί οι δύο τους από καλή διάθεση. Καί οι δύο τους είχαν κάποιο δίκιο.

Ήταν παραμονές του Πάσχα. Κι αυτοί ήθελαν να τό γιορτάσουν στο κέντρο της ιεραποστολής· στην Kananga. Όπως όλοι οι Όρθόδοξοι, έτσι κι αυτοί, τό λαχταρούσαν. Αυτοί περισσότερο, αφού ήταν δεκάδες, εκατοντάδες πές καλύτερα, χιλιόμετρα μακριά. Καί ιερέα δέν είχαν, όχι στο χωριό τους, αλλά ούτε καί στην περιφέρειά τους. Πεινούσαν, διψούσαν για θεία Κοινωνία, ιερές ακολουθίες.

Άλλα τί να κάνουν τό μωρό τους, πού ξεφετε καί σηκωνόταν, ή υγεία του ήταν επισφαλής, κανείς δέ μπορούσε να είναι σίγουρος αν θά άντεχε στην ταλαιπωρία του δρόμου μιας εβδομάδος περίπου!

Ο σύζυγος επέμενε· «πρέπει να τό πάμε εκεί καί να τό βαφτίσουμε τό παιδί, μήπως καί μας πεθάνει άβάπτιστο...».

Η σύζυγος απ' την πλευρά της έλεγε· «μά, δέν τό βλέπεις, χριστιανέ μου; Θ' άντέξει στο δρόμο μία εβδομάδα; Πάρε τ' άλλα παιδιά καί πήγαινε. Έγώ θά μείνω έδω μέ τό παιδάκι.

—Γυναίκα, έγώ φεύγω μέ τ' άλλα παιδιά, αλλά' αν συμβεί καί πεθάνει τό μωρό άβάπτιστο, έσύ θά έχεις την ευθύνη καί τό κρίμα...».

Κι έφυγε ο πατέρας μέ τά παιδιά για τή μακρινή πεζοπορία. Ήταν κι άλλοι συνοδοιπόροι απ' τό χωριό για τό προσκύνημα.

Τί ταλαιπωρία, Θεέ μου, όδοιπορία νύχτα καί μέρα, νύχτες καί μέρες, στά δάση, από μονοπάτια, μέ τόσους κινδύνους.

—Μά δέν κοιμάστε; ρώτησα κάποτε.

—Όταν κουραστούμε πολύ, ξαπλώνουμε 3-4 ώρες στο χώμα καί συνεχίζουμε την πεζοπορία. (Έδω δέ χρησιμοποιούνται ούτε ζώα, άλογο, μουλάρια, κλπ, ούτε κάρρα καί τά τέτοια). Κι αν πεινάσουμε, βάζουμε κανένα άραχίτη (φυσίκι) στο στόμα, ροκανίζουμε κανένα ζαχαροκάλαμο για να γλυκαθούμε. Κι όπου βρούμε λίγο καθαρό νερό, σκύβουμε καί πείνουμε...

Η μητέρα μέ τό μωρό στην άγκαλιά δέν αισθανόταν καλά. Μόνη στο σπίτι καί στο μυαλό ο λόγος του συζύγου: «αν τό παιδί πεθάνει άβάπτιστο, θάχεις την ευθύνη καί τό κρίμα».

Άνσύχνησε· ανατρίχιασε· άλλαξε γνώμη. «Ή As βαπτισθεί τό μωρό, κι αν είναι απ' τό Θεό να πεθάνει, να πάει βαπτισμένο» σκέφτηκε καί βγήκε στο δρόμο για την Kananga μισοτρέχοντας για να προλάβει τους χωριανούς πού πεζοπορούσαν ψάλλοντας.

.....

Ή ακουσε φωνές ο σύζυγός πίσω του. Κοντοστάθηκε.

—«Kabasele, σταμάτα, ή γυναίκα σου μέ τό μωρό...».

Χάρηκε ο άνθρωπος του δάσους, ο άνθρωπος του Θεού. Πήρε απ' την άγκαλιά της γυναίκας του, πού λαχάνιασε, τό μωρό, να την ξεκουράσει. Τώρα πορεύονταν μαζί καί σύμφωνοι. Λαχτάρα τους να βαπτισθεί τό άρρωστο παιδάκι τους κι από κεί καί πέρα... ό,τι πεί ο Θεός!

Ήφτασαν κατάκοποι στην Kananga. Γεμάτη ή αυλή της ιεραποστολής από προσκυνητές. Οι πίο πολλοί από μακριά φερμένοι. Πάνω από χίλιοι όσοι έρχονται απ' τά βαθύτερα. Καί οι ντόπιοι! ...Ποιός είδε καί δέν συγκινήθηκε; Ποιός είδε καί δέν ρίγησε τό πεσί του;

Μεγάλο Σάββατο. Απ' τό πρωί οι φροντίδες ιερέων, ιεραποστόλων, χορωδίας, υπευθύνων των Όρθοδόξων κοινοτήτων στά άπέραντα δάση. Τό βαπτιστήρι έτοιμο. Γεμάτο νερό. Οι λευκές στολές μέ τό σταυρό στο στήθος καί την πλάτη. Στη σειρά του ο καθένας «πάντα ευσχημόνως καί κατά τάξιν». Έξασηκμένες οι αδελφές της Ίεραποστολής.

«Βαπτίζεται ο δοϋλος του Θεού... ή δοϋλη του Θεού...».

Νά καί τό μωρό μας μέ τή σειρά του. Χαριτωμένο πού ήταν! Φωτεινό! Γελαστά τ' αδελφια του καί οι γονείς του. Τώρα όλα τά μέλη της οικογένειας είναι παιδιά του Θεού. Ο πόθος εκπληρώθηκε. Όλοι ικανοποιημένοι παρατηρούν τό προσωπάκι του νεοφώτιστου καί τρώνε ό,τι πρόσφερε ή ιεραποστολή.

Ένα γύρω όλοι μέ την ίδια χαρά.

Η μεγάλη εκείνη μέρα τελείωσε μέ χαρά αλλά καί μέ λύπη!

Ο μικρότερος της οικογένειας έκλεισε για πάντα τά ματάκια του στη γη· τ' άνοιξε για πάντα να βλέπει τά μυστήρια τ' ουρανού, τον Βασιλιά τ' ουρανού! Ήστερα από μία μικρή περιπέτεια καί σέ λίγες μόνον ώρες μετά τή βάπτισή του έφυγε για κεί πού τό προώριζε ο Πλάστης του. Γλυκό τό προσωπάκι του. Έκλαψαν οι δικοί καί οι γύρω τους. Τό υποδέχθηκαν επάνω τά «λειτουργικά πνεύματα διά τους μέλλοντας κληρονομείν βασιλείαν».

Τήν άλλη μέρα, Πάσχα του 2004, οι γονείς άφησαν πίσω τους την αναστάσιμη Kananga καί πήραν τό δρόμο της επιστροφής για τό χωριό μαζί μέ τους συχωριανούς τους προσυνητές.

Είχαν μέσα τους καί χαρά καί λύπη. Παρηγορημένοι, πού τό παιδί τους έφυγε βαπτισμένο, λυτρωμένο, υιοθετημένο απ' τον Θεό. Ή αν έφυγε άβάπτιστο τό μωρό; Ποιός θά μπορούσε να σηκώσει τό βάρος της ευθύνης του; Αυτό τό σκεφτόταν καί τό ξανασκεφτόταν κυρίως ή μητέρα.

Άλλα όπως καί νάναι, τό να χάσεις τό παιδί σου είναι πικρό πράγμα. Παρά ταϋτα ένιωσαν μέσα τους τό ευχάριστο γεγονός ότι «κατεπόθη ο θάνατος εις τέλος». Από τώρα θά είχαν συχνότερα τό νοϋ τους στο άγγελούδι της οικογένειάς τους καί στη Βασιλεία των ουρανών.

† ο Κ. Α. Γ.

Ἐγκαίνια ναοῦ στό Κιταμάλλου

Ἱερά Μητρόπολη Ντάρ Ἐς Σαλαάμ.

Τὴν Κυριακὴ 16 Μαΐου 2004, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.κ. Πέτρος, εὐρισκόμενος στὴν Τανζανία στὰ πλαίσια ποιμαντικῆς περιόδου του, ἐγκαίνιασε τὸ νεόδμητο ἱερό ναὸ ἁγίου Ἀνδρονίκου καὶ ἁγίας Ἀθανασίας, στὴν περιοχὴ Κιταμάλλου. Στὴν τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων καὶ στὴν Πατριαρχικὴ θεία Λειτουργία πού ἀκολούθησε τὸν Μακαριώτατο πλαισίωσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ντάρ Ἐς Σαλαάμ Προτέριος καὶ Κιτίου Χρυσόστομος, ὁ Ἐπίσκοπος Νειλουπόλεως Γεώργιος, ὁ Πρεσβύτερος Ἱερώνυμος Γερολαίμου, οἱ ἰθαγενεῖς Ἱερεῖς π. Κηλέπας καὶ π. Αὐγουστίνος, ὁ Πρεσβύτερος Σπυρίδων Κηλαδάκης καὶ ὁ Διάκονος Νεκτᾶριος Κοντογιώργος.

Ἡ θεία Λειτουργία τελέστηκε στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ στὰ σουαχίλι, ἐνῶ σουαχίλι ἔψαλλε καὶ ἡ πενταμελὴς χορωδία τοῦ ναοῦ.

Πρὶν τὸ πέρας τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ντάρ Ἐς Σαλαάμ κ. Προτέριος, προσφωνώντας τὸν Μακαριώτατο, ἀναφέρθηκε στὴν καρποφόρα ιεραποστολικὴ δράση ἀνά τὴν Ἀφρική καὶ εὐχαρίστησε ὄσους συνεισέφεραν στὴν ἀνέγερση τοῦ ναοῦ καὶ τῆς κατοικίας τοῦ ἱερέως.

Ἐγκαίνια
ἱεροῦ ναοῦ
ἁγίου
Ἀνδρονίκου
καὶ ἁγίας
Ἀθανασίας
στό Κιταμάλλου
Τανζανίας.

Ὁ Πατριάρχης στὴν ἀντιφώνησή του, ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Κυριακῆς τοῦ Τυφλοῦ, μεταξύ ἄλλων εἶπε: «Εἶναι ὑποχρέωση καὶ καθήκον μας νὰ εὐχαριστήσουμε ὄσους συνέβαλαν στὴν ὀλοκλήρωση τοῦ παρόντος ἱεροῦ ναοῦ, ἔργο τὸ ὁποῖο θὰ χαιρόμεθα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ προετοιμαζόμεθα γιὰ τὴν αἰώνιο Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Μαζὶ μὲ τίς εὐχαριστίες μας πρὸς τοὺς δωρητὲς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, ἐκφράζουμε τίς βαθύτατες εὐχαριστίες μας πρὸς τὸν ἐπίχωρο Σεβ. Μητροπολίτη Ντάρ Ἐς Σαλαάμ κ. Προτέριο γιὰ τὸν πνευματικὸ κόπο καὶ τὴν ποιμαντικὴ μέριμνα πού κατέβαλε. Κατὰ τὴ σημερινὴ ἡμέρα τῶν ἐγκαίνιων τοῦ παρόντος ἱεροῦ ναοῦ, ἄς ἐνώσουμε ὅλοι τίς προσευχές

μας πρὸς τὸ Θεὸ πού εὐεργετικά προσέφερε τὸ φῶς Του στὸν τυφλὸ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ὥστε νὰ ἐπεκτείνει διαρκῶς τὴν ιεραποστολή μας ἐδῶ ἀλλὰ καὶ σέ ὅλη τὴν Ἀφρική ὅπου ἐκτείνεται ἡ πνευματικὴ μας δικαιοδοσία καὶ συνάμα εὐθύνη».

Ὁ Πατριάρχης στὴ συνέχεια ἀφιέρωσε στοὺς ἁγίους, ὡς εὐλογία, ἀσημένια εἰκόνα τοῦ ἁγίου Νεκταρίου.

Ἀκολούθως μοίρασε στοὺς πιστοὺς εἰκόνες τοῦ ἁγίου Μάρκου καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρονίκου καὶ στὰ παιδιά γλυκὰ. Στὸ προαύλιο τοῦ ναοῦ οἱ Ὀρθόδοξοι νέοι τραγούδησαν καὶ χόρεψαν παραδοσιακὰ τραγούδια καὶ χορούς. Στὴ συνέχεια προσφέρθηκε γεῦμα σέ ὅλους τοὺς παρόντες.

† ὁ Νειλουπόλεως Γεώργιος

Ἐκδηλώ-
σεις τῆς
νεολαίας
μετὰ τὰ
ἐγκαίνια.

Ίεραποστολικά νέα από την Ί. Μ. Καμερούν

Μέ τη χάρη του Θεού, τίς ευχές του Πάπα και Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Πέτρου Ζ', καί μέ ιεραποστολικό ζήλο καί γοργούς ρυθμούς συνεχίζεται ἡ διάδοση του Λόγου του Θεού, τό φιλανθρωπικό ἔργο καί ὁ εὐαγγελισμός τῶν Ἀφρικανῶν ἀδελφῶν μας στήν ἱερά Μητρόπολη Καμερούν.

Μέ τη βοήθεια του Θεού καί τίς προσφορές ἀγάπης τῶν φίλων τῆς ιεραποστολικῆς προσπάθειας, ἄλλος ἓνας Ὁρθόδοξος ἱερός ναός ἄρχισε νά λειτουργεῖ στό Καμερούν. Συγκεκριμένα τήν 1η Φεβρουαρίου 2004 ἔγιναν τά θυρανοίξια, ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Δημήτριο, του ἱεροῦ ναοῦ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, στή πόλη Ντούκουλα του βορείου Καμερούν.

Τήν ἴδια ἡμέρα ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τήν εἰς διάκονον χειροτονία του π. Μάρκελλου Dayang, ἀπό τή φυλή Τουπουρί. Ὁ π. Μάρκελλος θά ἐργασθεῖ ιεραποστολικά στό βόρειο Καμερούν, ὅπου οἱ ιεραποστολικές ἀνάγκες αὐξάνονται διαρκῶς, ἀφοῦ μόνο κατά τόν μήνα Ἰανουάριο ἔλαβαν τό ἅγιο βάπτισμα, σέ ὁμαδικές βαπτίσεις, 670 ἰθαγενεῖς ἀδελφοί μας.

« Ἄξιος » ὁ νεοχειροτονηθείς π. Μάρκελλος ἀπό τή φυλή Τουπουρί.

Ὁ ἱερός ναός τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στό βόρειο Καμερούν

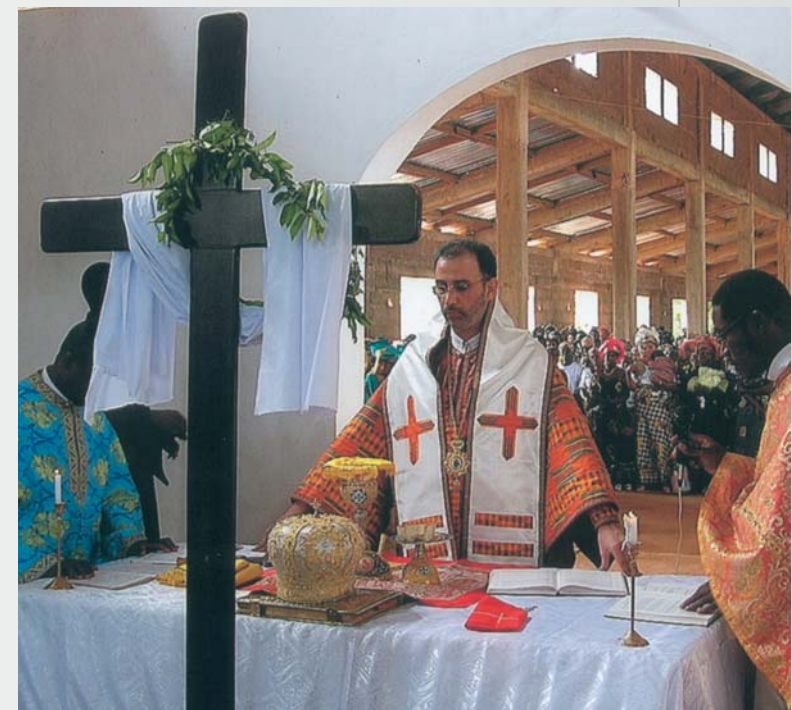
Ὁρθόδοξες ἐνορίες στή Δημοκρατία του Τόγκο

Μέ τη χάρη του Θεού πολύ σύντομα θά ἀρχίσουν νά λειτουργοῦν οἱ δύο πρῶτες μικρές Ὁρθόδοξες ἐνορίες στή Γαλλόφωνη Δημοκρατία του Τόγκο, πού ἐκκλησιαστικά ὑπάγεται στήν Ἐπισκοπή Νιγηρίας.

Οἱ ἰθαγενεῖς κατηχούμενοι δέν ξεπερνοῦν τά 300 ἄτομα. Γύρω στά 200 ἄτομα στήν πρωτεύουσα Λομέ καί οἱ ὑπόλοιποι στό βόρειο τμήμα του μικροῦ δυτικο-ἀφρικανικοῦ κρατιδίου. Ἡ ἴδρυση τῆς ἐνορίας στήν πρωτεύουσα, θά συσπειρώσει καί τούς λίγους Ὁρθόδοξους Σέρβους, Λιβανέζους καί Ρώσους πού ζοῦν ἐκεῖ.

Ὁ πρῶτος ὑποψήφιος ἰθαγενῆς κληρικός ἐτοιμάζεται γιά τήν ἀνάληψη τῆς μεγάλης εὐθύνης. Φοιτᾷ ἤδη στό σεμινάριο του Ἁγίου Μάρκου στό Μπενίν καί διακρίνεται γιά τή σεμνότητα, τή σοβαρότητα καί τή φιλομάθειά του.

Ἄς εὐχνηθοῦμε καί θερμά ἄς προσευχηθοῦμε στόν Τριαδικό Θεό νά εὐλογῆσει τούτη τήν προσπάθεια.

Κυριακή του Θωμά 2004, στόν ἱερό ναό Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, στήν Ἀνάμπρα, ἀνατολικῆς Νιγηρίας.

Ἡ ἐνορία τῶν ἁγίων Κυρίλλου & Μεθοδίου Bayalali, Ἰνδονησία

Τό 1988 ὁ πατήρ Μεθόδιος –ὡς λαϊκός τότε– γνώρισε τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀπό κηρύγματα καί ἐπικοινωνία μέ τόν π. Χρυσόστομο Μανάηλου. Πολύ γρήγορα αὐτός καί ἡ οἰκογένειά του, τά τέσσερα παιδιά του, βαπτίσθηκαν. Ἄρχισε ἔτσι ἡ πρώτη ἐνορία τῆς περιοχῆς Boyolali τῆς Ἰνδονησίας καί θεμελιώθηκε ὁ ἱερός ναός τῶν ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου.

Ὁ πατήρ Μεθόδιος ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Jogjakarta, μαζί μέ τά τέσσερα παιδιά του, τόν Harianto, Kristiyono, Sukarjo, καί μέ τή συμπαράσταση τοῦ π. Μηνίηλ Μπανμπάνγκ, κήρυξαν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου στήν πόλη Boyolali τῆς Κεντρικῆς Ἰάβας τῆς Ἰνδονησίας.

Τό Νοέμβριο τοῦ 1989 ὁ Srimulyono Anggelo παραχώρησε προσωρινά τό σπίτι του γιά νά τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία.

Ὁ π. Μεθόδιος
καί οἱ ἐνορίτες του
ἔξω ἀπό
τόν τελειωμένο ναό.

Μέ πολλῆς προσπάθειες ἡ ἱεραποστολή στήν Ἰνδονησία γίνεται μέρα μέ τή μέρα πιο γνωστή καί τό 1991 ὁ τότε Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ζηλανδίας κ. Διονύσιος ἐπισκέφθηκε τήν πόλη Boyolati καί παρέδωσε στόν π. Μεθόδιο τό ποσό τῶν Rp 6.000.000 (600 Εὐρώ) γιά τήν ἀγορά τοῦ οικοπέδου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ. Ἐνα χρόνο μετά τήν ἐπίσκεψη τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀνοικοδομήθηκε ὁ ἱερός ναός τῶν ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου.

Ὁ π. Μεθόδιος χειροτονήθηκε διάκονος ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ν. Ζηλανδίας κ. Διονύσιο, τό 1993, στό Solo τῆς Ἰνδονησίας καί πρεσβύτερος ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀχελῶου κ. Εὐθύμιο, τό 1995, στήν Κορέα καί ἀνέλαβε τή διακονία τῶν τριῶν ἐνοριῶν τῶν χωριῶν Γρασάκ, Παντέαν καί Καραγκσόνο.

Τό πρόγραμμα τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τοῦ π. Μεθοδίου ἔχει ὡς ἐξῆς: τελεῖ τή θεία Λειτουργία κάθε Κυριακή καί τίς καθιερωμένες ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας κάθε μέρα. Φροντίζει τοὺς ἐνορίτες καί τῶν τριῶν ἐνοριῶν. Καταβάλλει προσπάθεια γιά τήν ἀνακαίνιση τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης καί γιά τήν ἀγορά οικοπέδου γιά τήν ἀνέγερση ἱεροῦ ναοῦ στό χωριό Καραγκσόνο. Στόχος καί πόθος του διακαῆς εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Κυρίου νά γίνει γνωστός σέ ὅλους τοὺς μή Ὁρθόδοξους τοῦ Boyolali.

Ἱεροδιάκονος Τιμόθεος Τζόκο
Οὐμπαρουϊμπόου

Ἔργασίες ἀνακαίνισης τοῦ ναοῦ.

Ἡ Μπουκόμπα στόν ἀστερισμό τοῦ Κουέλι

Θερμή ὑποδοχή τοῦ «Μπάμπα Ἀσκόφου»
στήν ἐνορία τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου.

Κασίκιζι εἶναι ἡ περιοχή ὅπου ὁ βραδυνός οὐρανός χαμηλώνει τόσο, ὥστε σοῦ δίνει τήν εὐκαιρία νά δεῖς μέ τά μάτια σου πόσο ἀληθινή εἶναι ἡ φράση πού ἴεμε βάσει τῆς ἐπιστημονικῆς πληροφορήσεως, ὅτι τά ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἶναι δισεκατομμύρια, σέ τούτη τήν περιοχή τῆς Τανζανίας ἴσως δέν θέλει πολύ γιά νά σέ καταλάβει ἡ διάθεση νά κλαψουρίσεις τή μηδαμινότητά σου μέσα στήν ἀπεραντοσύνη. Ὅμως δέν ἀποκλείεται νά νιώσεις καί τό ἀντίθετο. Ὅχι τή μηδαμινότητα, ἀλλά τήν ὑπόστασή σου ὡς πολίτη τῶν κόσμων τοῦ Θεοῦ· κόσμων ὑπαρκτῶν, παρ' ὅ,τι συχνά ἀθέατων στόν οὐρανό τοῦ δικοῦ σου κόσμου.

Στό Κασίκιζι μείναμε τρία ἀπό τά δέκα Ἀπριλιάτικα εικοσιτετράωρα πού ζήσαμε στήν ἐπισκοπή Μπουκόμπα τῆς βορειοδυτικῆς Τανζανίας. Δέν ἦταν ὁ πρῶτος μας σταθμός, τόν μνημονεύουμε ὁμως πρῶτο, γιά λόγους καρδιακούς. Ἀπό τό μεσημέρι τῆς Μεγάλῆς Τετάρτης μέχρι τό μεσημέρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου βιώσαμε, ὅσο ἐντονότερα μπορέσαμε, τήν ἀφρικανική πραγματικότητα, φιλοξενούμενοι τῆς ἱερατικῆς Σχολῆς ἡ ὁποία ἐτοιμάζει κληρικούς καί λαϊκοὺς κατηχητές (βλ. «Πάντα τά Ἔθνη» 85/2003, σ. 14). Ἀπανωτές οἱ ὥρες θεολογικῶν μαθημάτων μέ τούς δεκαέξι σπουδαστές, χαρά ἀποκαλυπτική ἡ βροχή τῶν ἐρωτημάτων τους, ἄρρητη ἐπικοινωνία ἡ κοινή μας τράπεζα μέ τίς βραστές μπανάνες, τά φασόλια καί τό καλαμποκίσιο οὐγκάλι, παραγωγή μάλιστα τῆς ἴδιας τῆς Σχολῆς. Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μπουκόμπας κ. Ἱερώνυμος, ὁ ὁποῖος μᾶς δώρισε αὐτή τήν πολυτίμη εὐκαιρία, ἔχει δίκιο ὅταν ἀποκαλεῖ αὐτό τό θεολογικό ἐργαστήρι ἐλπίδα τῆς τοπικῆς του ἐκκλησίας.

Στό ναό τῶν Ἁγίων Πάντων, ὁ ὁποῖος εἶναι ναός τῆς Σχολῆς καί ταυτοχρόνως τῆς περιοχῆς, οἱ λιτές μεγαλοβδομαδιάτικες ἀκοιουθίες στά σουαχίλι (καί κυρίως ἡ περιφορά τοῦ ἐπιταφίου) ἀπέτελεσαν ἀλλη μιᾶ εὐκαιρία ἐπικοινωνίας μέ τούς ἐνορίτες. Μέσα στήν καταδεχτική τους διάθεση ξεχώρισε ὁ πόθος κάποιων γυναικῶν τοῦ χωριοῦ νά μᾶς δείξουν μέ καμάρι, λίγο πιό πέρα, τό δέντρο κάτω ἀπό τό ὁποῖο γινόταν ἡ λειτουργική σύναξη στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '70, καθώς καί τόν πρῶτο, μικρό ναό πού

χτίστηκε στή συνέχεια. Ξεχωριστῆς ζεστασιᾶς καί οἱ ἐπισκέψεις μας σέ σπίτια ἐνοριτῶν, μαζί μέ τόν π. Γεράσιμο, ἐπιβλέποντα τῆς Σχολῆς καί ἐκ τῶν πρωτοπόρων τῆς Ὁρθοδοξίας στήν περιοχή, καί τόν κ. Ἀλέξανδρο Μπαντιάϊ, καθηγητή ἀγγλικῶν στή Σχολή καί πολυτίμο μεταφραστή μας στήν ἐπαφή μέ τούς σουαχιλῶφνους. Μπόρα ἐπικοινωνίας σέ μιᾶ περιοχή ὅπου δέν εἶχαμε πρόσβαση σέ τηλέφωνο!

Ἡ Μπουκόμπα εἶναι πόλη τοῦ νομοῦ Καγκέρα τῆς βορειοδυτικῆς Τανζανίας, στίς ὄχθες τῆς λίμνης Βικτώριας (Νουέρου γιά τούς ντόπιους) καί περίπου μιά ὥρα μέ τό αὐτοκίνητο ἀπό τά σύνορα μέ τήν Οὐγκάντα. Ἡ ὁμώνυμη Ἐπισκοπή περιλαμβάνει ἀλλήλους τέσσερις νομούς (Μάρα, Μουάνζα, Σινυάνγκα καί Κιγκόμα), μέ πληθυσμό ὅσο περίπου αὐτός τῆς Ἑλλάδας (ὁ συνολικός πληθυσμός τῆς χώρας πρέπει νά πλησιάζει τά τριανταεπτά ἑκατομμύρια). Ἡ Ὁρθόδοξη παρουσία ἔχει μιᾶ ιδιαίτερη δυναμική. Οἱ ἐνορίες ἔχουν ὑπερδιαπλασιασθεῖ κατά τήν τελευταία πενταετία καί κάνουν ὁρατή τήν ἐγνοια γιά ἀληθινό ριζωμα τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως στή ζωή τοῦ τόπου, μέσα σέ ἕναν ἀστερισμό πίστεων, ἀπό τόν δεσπίζοντα Ρωμαιοκαθολικισμό πού ἔχει ἤδη συμπληρώσει τήν πρώτη του ἑκατονταετία, μέχρι Λουθηρανικές ἐκκλησίες, ὁμάδες μπαχαί, γηγενῆ θρησκευόμενα κλπ.

Στόν πηγαϊμό γιά τή Μπουκόμπα συνταξιδέψαμε ἀπό τήν Ἀθήνα μέ τόν Θεοφιλέστατο. Φτάσαμε στό ἀεροδρόμιο Ἐντέμπε τῆς Οὐγκάντας τό ἀπομεσήμερο τῆς Μ. Δευτέρας, 5 Ἀπριλίου 2004, καί κατευθυνθήκαμε ὀδικῶς πρὸς τήν Τανζανία, μέ τή μεσοβία μιάς διανυκτέρευσης ἐπί οὐγκαντέζικου ἐδάφους. Ἔτσι, μπαίνοντας –τό πρωί τῆς Μ. Τρίτης– στήν Τανζανία ἡ πρώτη μας ἐπαφή μέ τήν ἐκκλησιαστική τῆς πραγματικότητα ἦταν ἡ ἐπίσκεψή μας στόν ναό τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, ὁ ὁποῖος βρίσκεται πλάι στήν ἐθνική ὁδό. Ἐκεῖ πρωτοζήσαμε αὐτό πού ἐπρόκειτο νά ζήσουμε πάμπολλες φορές στίς ἐπόμενες ἡμέρες: τή θερμή ὑποδοχή πού προσφέρουν οἱ ἐνορίτες στόν Ἐπίσκοπό τους (τόν «Μπάμπα Ἀσκόφου» στά σουαχίλι, ἤτοι «Πατέρα Ἐπίσκοπο», προσφώνηση πού μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ πατρότητα εἶναι θεμελιώδες διακόνημα αὐτοῦ πού ἔχουμε συνηθίσει

νά αποκαλοῦμε «δεσπότη»), τὰ τοπικά κεράσμα-
τα καί τὰ δῶρα πού ἔχουν ἐτοιμάσει (δῶρα μιᾶς
ἰδιαίτερης αισθητικῆς, στήν ὁποία εὐελπιστοῦμε
ὅτι θά ἀναφερθοῦμε κάποια ἄλλη στιγμή), τήν
εὐγενική πρόσκληση πρὸς τοὺς ἐπισκέπτες νά
ἀπευθύνουν δύο λόγια πρὸς τοὺς ἐνορίτες.

Στὴν ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς (πάνω σέ λόφο, στίς
παρυφές τοῦ ὁποίου ἀπλώνεται ἡ πόλη τῆς
Μπουκόμπα), φτάσαμε τὸ μεσημέρι τῆς Μ. Τρί-
της. Στὸ ναὸ τοῦ Εὐγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου συμ-
μετείχαμε στήν ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου καί, τὸ
ἄλλο πρωί, στήν προηγουμένη θεία Λειτουργία
καί στὸ εὐχέλαιο. Παράλληλα (κι αὐτὸ ἰσχύει γιὰ
ὅλο τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς μας στή χώρα)
οὐδαμῶς ἀφήσαμε νά καθοῦν εὐκαιρίες συζήτη-
σης ἐπὶ πλήθους ζητημάτων μὲ τὸν ἀκάματο ἐπι-
σκοπο καί μὲ τὸν πολῦτιμο γραμματέα τῆς Ἐπι-
σκοπῆς κ. Ἀδάμ Μουεσίγκουα, ἀμφοτέρους
ἐλληνομαθεῖς. (Ὅταν, τελικὰ, ἔφτασε ἡ μέρα τῆς
ἀναχώρησής μας ἀπὸ τὴν Ἀφρική, εἶδαμε ὅτι οἱ
σημειώσεις μας εἶχαν καλύψει ἑβδομήντα σελίδες
τοῦ σημειωματαρίου μας!).

Πρὶν τὸ μεσημέρι τῆς Μ. Τετάρτης ξεκινήσαμε
μὲ τὸν Θεοφιλέστατο γιὰ τὸ Κασίκιζι, ὅπου εἶχαμε
τίς ἐμπειρίες πού προμνημονεύσαμε. Πρὶν συμ-

πληρωθοῦν τὰ περίπου ἐξήντα χιλιόμετρα τῆς
ἀπόστασης, ἐπισκεφθῆκαμε τὴν περιοχή ὅπου
χτίζονται Γυμνάσια τῆς ἐπισκοπῆς, μαζί μὲ
ξενῶνες μαθητῶν καί μαθητριῶν. Ἡ χώρα εἶναι
ἀραιοκατοικημένη καὶ οἱ μαθητές συχνὰ χρειάζο-
νται νά διανύσουν πολλὰ χιλιόμετρα γιὰ νά φτά-
σουν στὸ σχολεῖο τους. Τοῦτο ἀποτέλεσε, ἐπίσης,
μιὰ χαρακτηριστικὴ εἰκόνα: στά πλάγια τοῦ ἀτε-
λείωτου δρόμου μὲ τὸ κοκκινόχωμα, δίπλα στήν
ἔντονη πράσινη βλάστηση, παρέες μαθητῶν νά
πεζοποροῦν κάτω ἀπὸ τὸ γλυκὸ συμπλήρωμα
τῆς εἰκόνας· τὸν πλάτῳ γαλάζιο οὐρανό.

Τὸ ἀπομεσήμερο τοῦ Μ. Σαββάτου ἀφήσαμε
τὸ Κασίκιζι. Ἐπιστρέφοντας στὴ Μπουκόμπα
περάσαμε ἀπὸ τὴν ἐνορία τοῦ ἀγίου Γεωργίου,
ὅπου εἶχε ἐγκατασταθεῖ τὸ ἱεραποστολικὸ κέντρο
κατὰ τὴν περίοδο τοῦ ξεκινήματος τῆς Ἐκκλη-
σίας, καί συναντήσαμε τὸν π. Σωσθένη, πρωτα-
γωνιστὴ ἐκείνου τοῦ ξεκινήματος (βλ. «Πάντα τὰ
Ἔθνη» 19/1986, σ. 17).

Τὴ θεία Λειτουργία τῆς Ἀνάστασης, καθὼς καί
τὸν ἑσπερινὸ τῆς Ἀγάπης, τὴ γιορτάσαμε στὸ ναὸ
τοῦ Εὐγγελισμοῦ. «Χριστὸ ἀμφουφούκα τόκα
οὐαφού...», ἦτοι «Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...».
Ἀνάμεσα στὴ θεία Λειτουργία καί τὸν ἑσπερινὸ
φώλιασε μιὰ μικρὴ γιορτὴ μὲ
τὸν προσφιλή τρόπο ἔκφρα-
σης τῶν Ἀφρικανῶν: τραγού-
δια καί συγκρατημένο χορὸ.
Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τοῦ
Πάσχα, 11 Ἀπριλίου, ἐπισκε-
φθῆκαμε τὸ πανοραμικὸ ση-
μεῖο, ψηλά, πάνω ἀπὸ ἓνα
παραλίμνιο ψαροχώρι, ὅπου
πρόκειται νά χτισεῖ γυναικεῖο
μοναστήρι τῆς Μεταμορφώσε-
ως. Κατόπιν, τὸ χῶρο –ἔξω
ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Μπουκό-

Οἱ σπουδαστές τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς
μὲ τὸν «μουαλίμου» (καθηγητὴ)
κ. Θανάση Παπαθανασίου.

μπα– ὅπου προγραμματίζεται ἡ ἀνέγερση νοσο-
κομείου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί στὸν
ὁποῖο θά ὑπάρχει πρόσβαση μὲ τὰ «ντάρρα-
ντάρρα» (τὰ λεωφορεῖα, τὰ γνωστὰ «ματάτου» τῆς
ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, τὰ ὁποῖα ἐδῶ ἀπέκτησαν
αὐτὴ τὴν ὄνομασία ἀπὸ παραφθορὰ τῆς λέξης
«ντόλιαρ», τὸ ὁποῖο ἦταν τὸ ἰσοδύναμο τοῦ
εἰσιτηρίου τὴν ἐποχὴ πού πρωτοεισάχθηκαν). Ἡ
ἐθνοσοσία παραμένει ὀξὺ πρόβλημα καί σημαντι-
κὴ αἰτία θνησιμότητας, κυρίως στά παιδιά μέχρι
πέντε ἐτῶν.

Τὴ Δευτέρα τοῦ Πάσχα λειτουργηθήκαμε στὸ
ναὸ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, μέσα στήν πόλη τῆς
Μπουκόμπα. Ἐβρεξε δυνατὰ, ὄχι ὅμως ἀρκετὰ
γιὰ τίς ἀνάγκες τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας τοῦ
τόπου πού βασίζεται πολὺ στίς καιρικὲς συν-
θῆκες. Τὸ ἀπόγευμα φύγαμε γιὰ τὴ Σχολή τοῦ
Κασίκιζι ξανά γιὰ νά προσφέρει ὁ Ἐπίσκοπος
κάποια δῶρα στοὺς σπουδαστές καί νά ἔχει μιὰ
ἀνοιχτὴ συζήτηση μαζί τους. Διανυκτερεύσαμε
στὸν, γνώριμό μας πλέον, χῶρο.

Τὸ πρωί τῆς Τρίτης τοῦ Πάσχα, ξανά στὸ
δρόμο, σέ διαδρομὲς πού θέτουν σέ δοκιμασία
τίς ἀντοχὲς ἀνθρώπων καί αυτοκινήτων. Ὅσο
πάει, τὸ ὁδικὸ δίκτυο τῆς χώρας βελτιώνεται,
ὠστόσο, ὅποτε βρέχει, οἱ λα-
κουῖβες τῶν χωματόδρομων
ἐπιδεινώνονται. Μά καί ὅταν
δέν βρέχει, τὰ ἐλαστικά τῶν
αὐτοκινήτων ἀνάβουν. Δέν
εἶναι τυχαῖο ὅτι δύο φορές
μέχρι τώρα ἔτυχε νά σκάσει
ἰλάστιχο καθ' ὁδόν. Χαρήκαμε
τὴ θεία Λειτουργία στὸ ναὸ
τοῦ ἀγίου Ἰερωνύμου (ἄλλον
ἀπὸ τὸν πρῶτο πού εἶχαμε
ἐπισκεφθεῖ τὴν πρώτη μέρα),
περὶ τὰ σαρανταπέντε λεπτά

Ἡ ζεστασιά τῆς φιλοξενίας
τῶν Τανζανῶν ἀγκαλιάζει
τοὺς Ἕλληνες φιλοξενουμένους.

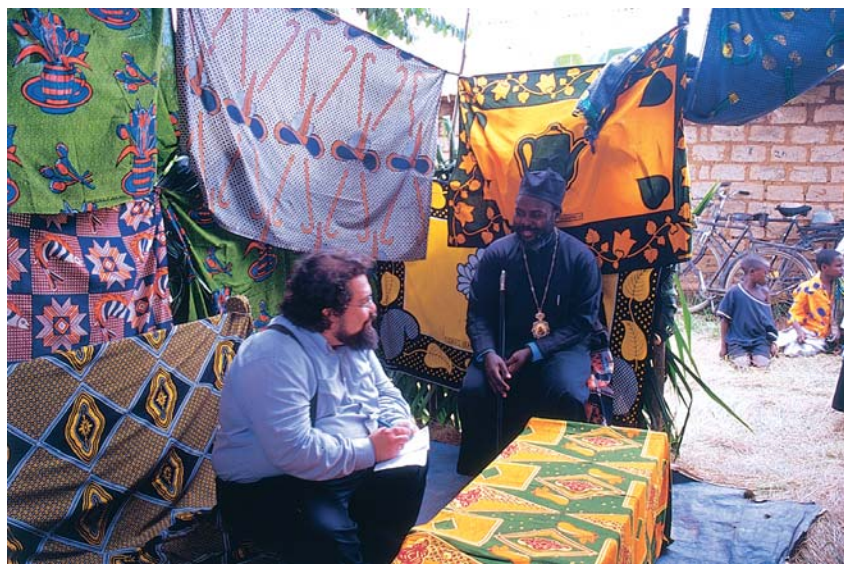
αίφνιδίως ένα βασικό λαϊκό στέλεχος αυτής της νεαρής κοινότητας. Ένας λόγος παραπάνω να επικεντρωθούν οι κουβέντες μας στην προσδοκία της Αναστάσεως. Τα κεράσματα, όμως, δεν άπουσίασαν. Η νηστεία έχει ήδη περατωθεί, κι έτσι τό τραπέζι καταλαμβάνουν όχι μόνο τό ρύζι, οί μπανάνες, οί πατάτες, τά φιστίκια, τά εύχυμα φρούτα κλπ., ἀλλά καί γάλα καί κρέας (κασίκας, ὄρνιθας κλπ.). Όχι ὅμως ψωμί, παρεκτός ἂν εἶχε κάποιος σκεφτεῖ νά τό προμηθευτεῖ ἐκτάκτως, χάριν τῶν εὐρωπαίων ἐπισκεπτῶν· πράγμα ὅμως πού προσωπικά δέν ἐπιθυμούσαμε. Σημειωτέον ὅτι τά κεράσματα τά παραθέτουν οί ἐνορίες σέ παραγκοῦλες κοντά στό ναό, τίς ὁποῖες κατασκευάζουν εἴτε μέ ξύλινο σκελετό καί λαμαρίνες, εἴτε (ὅπως στήν περίπτωση τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου) μέ ξύλινο σκελετό στόν ὁποῖον ἀπλώνονταν «κάνγκας», δηλαδή τετράγωνα πολύχρωμα ὑφάσματα τά ὁποῖα χρησιμοποιοῦν στήν ἔνδυσή τους οί γυναῖκες (καί στά ὁποῖα ἴσως, ἐπίσης, μᾶς δοθεῖ εὐκαιρία νά ἀναφερθοῦμε ἀλλήη φορά). Τό δάπεδο καλύπτεται μέ ἄφθονο ξερό καί φιλικό στήν αἴσθηση χόρτο.

Μετά ἀπό εἴκοσι, περίπου, λεπτά μέ τό αὐτόκιντο στήν περιοχή Κασόζι, γιά νά προχωρή-

σουμε πεζή τρία χιλιόμετρα, μέχρι τήν ἄκρη μιᾶς μικρῆς χερσονήσου τῆς λίμνης, ὅπου ὁ Θεοφιλέστατος θεμελίωσε τό ἀνδρικό μοναστήρι, τό ὁποῖο θά ἀναγερεῖ ἀφιερωμένο στήν Παναγία. Κοντά βρίσκεται ὁ ὄρμος ὅπου εἶχαν ἀποβιβαστεῖ τό 1892 οί πρῶτοι Ρωμαιοκαθολικοί ἱεραπόστολοι. Τό ἀπομεσήμερο ἄρχισε τό ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς. Ἄφησαμε τή Μπουκόμπα καί ξεκινήσαμε ὀδικῶς γιά τήν Οὐγκάντα. Ἡ τετράωρη σχεδόν διαδρομή μέχρι τήν πρωτεύουσα Καμπάλα ἦταν πρώτης τάξεως εὐκαιρία γιά συζήτηση μέ τόν κ. Μουεσίγκουα. Μετά τή διανυκτέρευση, μέχρι νά ἔρθει ἡ ὥρα τῆς πτήσης, μπορέσαμε νά ἐπισκεφτοῦμε τίς πηγές τοῦ Νεΐλου κοντά στήν πόλη Τζίντζα.

Ἄφησαμε τήν Ἀφρική γεμάτοι ὑπέροχη κόπωση. Νιώθουμε εὐγνώμονες γιά τίς εὐκαιρίες πού μᾶς προσφέρθηκαν, νά δοῦμε, ἔστω ἀστραπιαῖα, πῶς γεννιέται καί πῶς ἀνασαίνει μιά Ἐκκλησία. Κιωθογουρίζουν στό νοῦ μας δύο λέξεις σέ ἄτεχνα ἀγγλικά, μέ τίς ὁποῖες μᾶς εἶχε ἀποχαιρετήσει μιά γυναίκα στό Κασίκιζι «νόντ φοργκέτ». Τήν κρατᾶμε σέ μιά ἠθελημένη ἀμφισημία. Μπορεῖ νά σήμαινε «μή μᾶς ξεχνᾶτε» ἡ ἀγάπη τῶν Τανζανῶν γιά τοὺς Ἕλληνας καί ἡ ἐπίγνωσή τους γιά τήν ἐνίσχυση πού λαμβάνουν ἀπ' αὐτούς, εἶναι γεγονός. Μπορεῖ ὅμως, κατά ἕναν τρόπο μυστι-

Κεράσματα μετά τή θεία Λειτουργία στήν ἐνορία τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου.

κό, νά σημαίνει «μήν ξεχάσετε αὐτά πού σᾶς γνωρίσαμε».

Ἔχουμε τήν ἐντύπωση ὅτι μέσα στή ζεστασιά τῆς φιλοξενίας ὁ Ἕλληνας ἐπισκέπτης διατρέχει ἕναν ἰδιότυπο κίνδυνο: νά νιώσει τόσο ἀποδεκτός, ὥστε νά μή βγάλλει τά ἑλληδικά ματογυᾶλια του. Νά χαρεῖ τήν ἐπιβεβαίωση τῆς δικῆς του ταυτότητας, ἀλλά νά μήν πάρει εἶδση πῶς ἡ ἀφρικανική ψυχή πασχίζει νά γίνει νέα σάρκα τοῦ Εὐαγγελίου. Πῶς πασχίζει νά γίνει κληροῦχος μιᾶς παράδοσης δύο χιλιετιῶν δίχως νά ἀπωλέσει τό δικό της πρόσωπο. Νιώσαμε πραγματικά σάν στό σπίτι μας ὅποτε προσκυνήσαμε πανέμορφες βυζαντινές εἰκόνες μέ ἑλληνική ἐπιγραφή, ὅπως π.χ. «Μήτηρ Θεοῦ». Μήπως ὅμως ὁ ρόλος τῆς βρεφοκρατούσας οἰκοδέσποινας, δηλαδή αὐτῆς πού καλοδέχτηκε τόν ἄσαρκο Υἱό καί τοῦ πρόσφερε τήν ἀνθρώπινη πραγματικότητα, ἀναδεικνύεται πληρέστερα ὅταν ἡ φράση αὐτή γράφεται στά σουαχίλι;

Τουλάχιστον αὐτό, ἐντελῶς ἐνδεικτικά, γιά νά μήν ἐπεκταθοῦμε αὐτή τή στιγμή σέ ὅλη ἐκείνη τήν αὐτονόητη καί ρωμαλεῖα εὐρυχωρία πού ἐκπηγάζει ἀπό τήν Ὁρθόδοξη παράδοση καί τή θεολογία τῆς σάρκωσης. Ὅταν, γιά παράδειγμα, ὁ Τανζανός ἀδελφός σέ ἀποκαλεῖ «μουαλίμου» (δάσκαλο ἢ καθηγητή), μπορεῖ νά καταδυγεῖς στό συγκινητικό ἄκουσμα. Μακάρι ὅμως νά μή σταματήσεις

Κυριακή τοῦ Πάσχα, γιορτή στή Μπουκόμπα.

ἐκεῖ, ἀλλά νά φτάσεις σέ ἐρωτήματα στοχαστικά. Πῶς θά μπορέσει, π.χ. νά υπάρξει ἐκεῖνος ὁ προγραμματισμός χρόνου καί δαπανῶν, πού θά ἐπιτρέψει νά μεταφραστοῦν στά σουαχίλι κάποια καλᾶ καί κατάλληλα Ὁρθόδοξα βιβλία;

Μήπως τέτοια ζητήματα, πού ἔχουν νά κάνουν μέ τήν καλλιέργεια τῆς θεολογικῆς αὐτοσυνειδησίας, εἶναι ἡ σπουδαιότερη βοήθεια πού μπορεῖ νά προσφερθεῖ σέ μιά νεαρή τοπική ἐκκλησία πού εὐτυχεῖ νά ἔχει πανάξιους διακό-

νους; Τό ὑπαινιχθήκαμε ἤδη: ἐκτός ἀπ' τό κλησούρισμα τῆς μηδαμινότητας ἢ τά ρίγη φοβηκτοῦ συναισθηματισμοῦ, ὑπάρχει ἡ σιβαρότητα τοῦ στοιχήματος πού διαδραματίζεται καί τοῦ χρέους πού ἐκκρεμεῖ. Στό στερέωμα τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας αὐτή ἡ περίσκεψη ἀποτελεῖ ἕναν ἀστερισμό πού ὀφείλομε νά ἀσκηθοῦμε στό νά τόν διακρίνομε.

Γιά νά ἐπαληθευεῖται ἔμπρακτα ἡ Ὁρθόδοξη ἀναφώνηση πού ἔρχεται ἀπό τίς ὄχθες τῆς Βικτώριας: «Ἄνεστη Ἀληθῶς!» «Ἄμεφουφούκα Κουέλι!»

Θανάσης καί Ἑλένη Παπαθανασίου

Ὁ ἅγιος Φίλιππος κατχεῖ τόν Αἰθίοπα ἄρχοντα. Τοιχογραφία 14ου αἰ. στήν Ἱερά Μονή Ντέσανι (Κοσσουφοπέδιο).

«... ἀπό Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν»

Ἦταν ἀπομεσήμερο. Ὁ φλογερός αὐγουσιάτικος ἥλιος πύρωνε τίς πέτρες. Φύλλο δέν κουνιόταν. Στόν ἔρημο δρόμο, πού ἔφερνε ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ στή Γάζα, δέν ἀκουγόταν παρά ὁ ρυθμικός θόρυβος ἑνός ἀμαξιοῦ, πού κυλοῦσε ἀργά. Χρυσοστόλιστο, ἀστραφτερό, μεγαλόπρεπο ἦταν τ' ἀμάξι, πού τό ἔσερναν γερά καί πανέμορφα ἄλλαγα. Στό ἐσωτερικό του, ἀνάμεσα σέ βελουδένια μαξιλιάρια, καθόταν ἕνας μελαψός ἄνδρας, ντυμένος μ' ἀρχοντική φορεσιά. Στά χέρια του κρατοῦσε ἕνα βιβλίο – ἕναν μακρύ πάπυρο– καί διάβαζε προσεκτικά. Διάβαζε ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη τό βιβλίο τοῦ προφήτη Ἡσαΐα.

– «Ὡς πρόβατον ἐπί σφαγῆν ἤχθη· καί ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τό στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τήν δέ γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι αἴρεται ἀπό τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ».

Ἦταν ἡ περικοπή ἐκείνη, στήν ὁποία ὁ μέγιστος Ἡσαΐας προφητεύει τά παθήματα τοῦ Χριστοῦ: «Σάν πρόβατο ὀδηγήθηκε στή σφαγή· καί σάν τό ἀρνί πού μένει ἄφωνο μπροστά σ' αὐτόν πού τό κουρεύει, ἔτσι κι αὐτός δέν ἀνοίγει τό στόμα του. Καταδικάστηκε σέ ταπεινωτικό θάνατο καί τοῦ ἀρνήθηκαν δίκαιη κρίση. Ἀφάνισαν τή ζωὴ του ἀπό τό πρόσωπο τῆς γῆς· καί ποῖός μπορεῖ νά μετρήσει τοὺς ἀπογόνους του;» (Ἠσ. 53, 7-8).

Συνεπαρμένος ἀπό τήν ἐντυπωσιακή μά καί αἰνιγματική προφητεία ὁ μελαψός ἄρχοντας, διάβαζε δυνατά. Ξάφνου, ἄκουσε πλῆι του μιά φωνή:

– Καταλαβαίνεις, ἄραγε, αὐτά πού διαβάζεις; Σήκωσε τά μάτια ἀπό τό βιβλίο καί εἶδε ἕναν ἄνδρα νά βαδίζει δίπλα σ' ἀμάξι καί νά τόν κοιτάζει χαμογελώντας φιλικά.

– Πῶς θά μποροῦσα νά τά καταλάβω, ἀπάντησε μ' ὄλη του τήν εἰλικρίνεια, ἂν δέν μέ καθοδηγήσει κάποιος;

Καί δίνοντας ἀμέσως ἐντολή στόν ἀμαξά νά σταματήσει, παρακάλεσε τόν ἄγνωστο ὁδοιπόρο:

– Ἀνέβα καί κάθησε μαζί μου.

Ἐκεῖνος ἀνέβηκε πρόθυμα. Καί τό ἀμάξι ξεκίνησε πάλι...

* * *

Ποιοί ἦταν οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνδρες; Τήν ἀπάντηση μάς τή δίνει ὁ εὐαγγελιστής Λουκάς στίς «Πράξεις Ἀποστόλων», κεφ. 8, στίχ. 26-40.

Ὁ πρῶτος ἦταν ἕνας εὐνοῦχος Αἰθίοπας ἀξιωματοῦχος, ὁ γενικός διαχειριστής τῶν οικονομικῶν τῆς κανδάκης (= βασιλίσσας) τῆς Αἰθιοπίας (ὄχι τῆς ὁμώνυμης σημερινῆς χώρας, ἀλλὰ τοῦ παλαιοῦ βασιλείου τῆς Μερόης, πού ἀπλωνόταν ἀπό τό Ἀσσουάν ὡς τό Χαρτούμ). Καί ὁ δεύτερος ἦταν ὁ ἅγιος διάκονος καί ἀπόστολος Φίλιππος, πού ἐορτάζεται ἀπό τήν Ἐκκλησίαν μας στίς 11 Ὀκτωβρίου. Ἄς δοῦμε, ὁμως, πῶς καί γιατί ὁ Θεός οἰκονόμησε τή συνάντησή τους.

Μετά τό λιθοβολισμό τοῦ πρωτομάρτυρα ἀγίου Στεφάνου, στά Ἱεροσόλυμα ἐγίνε μεγάλος διωγμός τῶν χριστιανῶν, πού ἀναγκάστηκαν νά διασκορπιστοῦν στά χωριά τῆς Ἰουδαίας καί τῆς Σαμάρειας, κηρύσσοντας τό

Εὐαγγέλιο. Ἀνάμεσά τους ἦταν καί ὁ Φίλιππος, ἕνας ἀπό τοὺς ἑπτὰ διακόνους (Πράξ. 6,5). Ἦρθε κι αὐτός στή Σαμάρεια, εὐαγγελίστηκε τό Χριστό, ἔκανε πολλὰ θαύματα καί βάπτισε πλῆθος ἀνδρῶν καί γυναικῶν πού πίστεψαν, ἀνάμεσά τους καί τό μάγο Σίμωνα (Πράξ. 8, 1-13).

Καθώς βρισκόταν λοιπόν ἐκεῖ, ὁ Κύριος τοῦ ἔστειλε ἕναν ἄγγελο, πού τοῦ εἶπε:

– Σήκω καί πήγαινε κατὰ τό νότο, στό δρόμο πού κατεβαίνει ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ στή Γάζα. Εἶν' ἐρημιά ἐκεῖ...

Οὔτε ἕνα "γιατί;" δέν ξεστόμισε ὁ εὐλογημένος Φίλιππος. Ὑπάκουσε ἀμέσως μέ πίστη. Καί σέ κάμποση ὥρα, καθὼς βιάδιζε στόν ἔρημο δρόμο, ἄκουσε πίσω του τόν χαρακτηριστικό θόρυβο ἑνός ἀμαξιοῦ. Παραμέρισε καί τ' ἄφησε νά τόν προσπεράσει. Τότε, ὁμως, τό Ἅγιο Πνεῦμα τόν πληροφόρησε μυστικά: "Ζύγωσε σ' ἀμάξι καί περπάτα δίπλα του". Ἐτρεξε καί τό πρόφτασε. Ἄρχισε νά βαδίζει πλῆι του καί ν' ἀκούει τόν ἄγνωστο ἐπιβάτη, τόν μελαψό ἄρχοντα, πού διάβαζε τόν προφήτη Ἡσαΐα.

Μά κι ὁ Αἰθίοπας πῶς βρέθηκε ἐκεῖ;

Αὐτός ἦταν πρῶτα εἰδωλολάτρης, πού εἶχε μεταστραφεῖ στόν Ἰουδαϊσμό. Συχνά ἐρχόταν στά Ἱεροσόλυμα, γιά νά προσκυνήσει τό Θεό στόν περίφημο Ναό τοῦ Σολομώντα. Ἔτσι καί τώρα, ὕστερ' ἀπό ἕνα προσκύνημά του στήν Ἁγία Πόλη, γύριζε στόν τόπο του. Ὁ Κύριος, λοιπόν, βλέποντας τήν καλή του προαίρεση, θέλησε νά τόν φωτίσει καί νά τόν σώσει. Γι' αὐτό τοῦ ἔστειλε τόν διάκονο Φίλιππο ὡς εὐαγγελιστή, μέ τόν τρόπο πού ἀναφέραμε. Καί τώρα οἱ δύο ἄνδρες συνομιλοῦσαν καθισμένοι στό πολυτελέστατο ἐκεῖνο ἀμάξι καί σκυμμένοι πάνω ἀπό τό προφητικό βιβλίο.

Ξαναδιάβασε ὁ ἄρχοντας τήν περικοπή πού δέν κατανοοῦσε.

– «Ὡς πρόβατον ἐπί σφαγῆν ἤχθη...».

Ἦστερα στράφηκε στόν Φίλιππο.

– Πές μου, σέ παρακαλῶ, τόν ρώτησε, γιά ποιόν τό ἔχει αὐτό ὁ προφήτης; Γιά τόν ἑαυτό του ἢ γιά κανέναν ἄλλο;

Καί ὁ διάκονος, παίρνοντας ἀφορμή ἀπό τό γραφικό κομμάτι, ἄρχισε νά τοῦ κηρύσσει τό χαρμόσυνο μήνυμα γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό. Τοῦ ἐξήγησε ὅτι ὁ Ἡσαΐας προφήτεψε γι' Αὐτόν, τόν μονογενῆ Υἱό τοῦ Θεοῦ, πού ἐνανθρώπησε καί σταυρώθηκε γιά νά σώσει τόν κόσμο. Τοῦ μίλησε γιά τήν ἀνάσταση καί τήν ἀνά-

ληψή Του, τοῦ διηγήθηκε τή θαυμαστή ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς καί τόν βεβαίωσε ὅτι ὁ καθένας μπορεῖ νά σωθεῖ, ἂν πιστεῖ στόν Κύριο καί βαπτιστεῖ.

Ὁ Αἰθίοπας ρουφοῦσε τά λόγια τοῦ ἀποστόλου, λόγια πού ἀποδεικνύονταν μέ τίς προφητείες. Εἶχε ἀκούσει, ἀλλήλωσε, τόσα πολλὰ στά Ἱεροσόλυμα γιά τόν Ἰησοῦ, τή διδασκαλία Του καί τά θαύματά Του. Ἔτσι τώρα, φωτισμένος καί ἀπό τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, εὐκόλῃ δέχτηκε τήν ἀλήθεια πού δίδασκε ὁ Φίλιππος.

* * *

Ἡ ἡλιος ἔγερνε στή δύση του. Ἐκεῖ, σέ μιά στροφή τοῦ δρόμου, φάνηκαν μερικά λυγερόκορμα καί καταπράσινα δέντρα. Ἀνάμεσά τους κελάρυζε τό νερό μιᾶς πηγῆς.

– Νά νερό! ἀναφώνησε ὁ ἄρχοντας καί τινάχτηκε ἀπό τή θέση του. Τί μ' ἐμποδίζει νά βαπτιστώ;

Ἄν πιστεύεις μ' ὄλη σου τήν καρδιά, μπορεῖς νά βαπτιστεῖς, ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος.

– Πιστεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁμολόγησε ἀδίσταχτα ὁ Αἰθίοπας μέ δυνατή φωνή.

Τήν ἴδια στιγμή πρόσταξε νά σταματήσει τό ἀμάξι. Κατέβηκαν κι οἱ δύο. Πλησίασαν στό νερό. Κι ἐκεῖ, μέσα στήν ἐρημιά καί στήν ἡσυχία τοῦ δειλινοῦ, ὁ ἀπόστολος βάπτισε τόν εὐνοῦχο.

Μόλις, ὁμως, βγήκαν ἀπό τό νερό, ὁ Φίλιππος ἐγίνε ἀφαντος. Τό Ἅγιο Πνεῦμα τόν ἄρπαξε καί τόν μετέφερε ἀστραπιαῖα στήν Ἄζωτο, μεγάλη παραλιακή πόλη, ἀπ' ὅπου τράβηξε γιά τή γενετείρά του, τήν Καισάρεια. Στό δρόμο, ἀπ' ὅποια πόλη κι ἀπ' ὅποιο χωριό περνοῦσε, κήρυσσε μέ παρρησία κι ἐνθουσιασμό τό Εὐαγγέλιο.

Στό μεταξύ ὁ ἄρχοντας, πού τήν ἀπροσδόκητη καί θαυμαστή ἐξαφάνιση τοῦ Φιλίππου θεώρησε ὡς μιά ἐπιπλέον ἐπιβεβαίωση τῆς ἀληθείας τοῦ χαρμόσυνου μηνύματος γιά τόν Ἰησοῦ, συνέχισε τό ταξίδι του γεμάτος χαρά. Γυρνώντας στήν πατρίδα του, καθὼς διηγούνται οἱ ἐκκλησιαστικοί ιστορικοί, κήρυξε τό Χριστό καί ἴδρυσε τήν τοπική Ἐκκλησία.

Μ' αὐτόν τόν τρόπο ἐγίνε Χριστιανός ὁ πρῶτος Αἰθίοπας «ἐπί τήν ὁδόν τήν καταβαίνουσαν ἀπό Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν» (Πράξ. 8,26).

Τήν ἀνάμνηση τοῦ γεγονότος ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας κάθε χρόνο στίς 27 Αὐγούστου.

Μ.Σ.Π.

Ερώτηση:

Επιτρέπεται ένας προσερχόμενος στην Έκκλησία δούλος ιθαγενής να επιδιώκει την απελευθέρωσή του;

Απάντηση:

Τό ερώτημα αυτό δημιουργήθηκε από τό προηγούμενο άρθρο «Τί προσφέρει τό μυστήριο του γάμου στις “σκληρωμένες” ιθαγενείς γυναίκες», όπου γράφαμε μεταξύ άλλων: Στο μυστήριο και μέ τό μυστήριο του γάμου ό άνδρας απεκδύεται, θυσιάζει, χάνει τήν κυριαρχία του και τήν τυραννίδα του πάνω στή γυναίκα, πού άσκούσε μέ τό δικό του θέλημα και μέ τούς δικούς του νόμους. Έλευθερώνει αυτήν από τή δική του δουλεία, τό δικό του θέλημα και κυριαρχία, καθώς και από τήν κυριαρχία ενός άλλου πιθανού μή πιστού Χριστιανού ή και παρανόμου άνδρός (της). Έξ αιτίας τής διαπιστώσεως αυτής και επειδή ό Άπόστολος Παύλος λέει: «Δούλος εκλήθης; μή σοί μελέτω» (Α΄ Κορ. 7,21) προβάλλει ή έν λόγω άπορία - ερώτηση, ή όποία είναι δικαιολογημένη.

Γιά τήν όρθή, όμως, άπάντηση πρέπει νά διαβάσουμε προσεκτικά όλο τό σχετικό χωρίο του Άποστόλου Παύλου. Ό Μέγας Βασίλειος (16ος κανόνας) προτρέπει: «Πρόσεχε ούν άκριβώς τή Γραφή και αυτόθεν εύρήσεις τήν λύσιν του ζητήματος».

Έν πρώτοις ό Άπόστολος Παύλος γράφει: «Δούλος εκλήθης» και όχι «δούλος έγένου». Είναι σάν νά λέει: «Όνομάσθηκες μέν δούλος, αλλά δέν είσαι δούλος». Μόνο κατ΄ όνομα είσαι δούλος, όχι στήν ουσία και στήν πραγματικότητα.

Γι΄ αυτό και στή συνέχεια συμβουλεύει τόν πιστό Χριστιανό, «νά μήν τόν μέλει» πού ονομάζεται έτσι. Νά μή δίνει μεγάλη σημασία σ΄ αυτήν τήν ονομασία. Νά μήν τόν άπασχολεί ιδιαίτερος, νά μήν του καταντᾶ άγχος, όδύνη ή όνειδος. Γιατί δέν υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ δούλου και έλευθερου μέσα στήν Έκκλησία.

Διακηρύσσει πάλι ό Άπόστολος Παύλος: «Όυκ ένι δούλος, ούδέ έλευθερος, ούκ ένι άρσεν και θήλυ· πάντες γάρ ύμεις είστε έν Χριστώ Ίησοϋ» (Γαλ. 3,28). Και άλλου έπαναλαμβάνει: «Όπου ούκ ένι Έλλην και Ίουδαίος... δούλος, έλευθερος, αλλά τά πάντα και έν πάσι Χριστός» (Κοθ.σ. 3,11).

Παρά ταύτα ό Άπόστολος Παύλος δέν μένει, δέν σταματάει στήν άνωτέρω συμβουλή, αλλά προχωράει πιό πέρα. Στή συνέχεια, δηλαδή, δίνει τή δυνατότητα και τό δικαίωμα στους χαρακτηριζόμενους ως δούλους νά αποκτήσουν τήν έλευθερία τους, έφ΄ όσον τούς παρέχεται αυτή ή δυνατότητα και ή εύκαιρία.

Γράφει συγκεκριμένως: «Αλλά» ει και δύνασαι έλευθερος γενέσθαι, μάλλον χρῆσαι».

Στήν κάπως έλληπική αυτή πρόταση «μάλλον χρῆσαι», πού κλείνει άπότομα, μπορούμε νά έννοήσουμε από τή σειρά του λόγου και νά προσθέσουμε τήν πρόταση «τή δυνατότητα έλευθερος γενέσθαι».

Τουτέστιν: Μάλλον χρησιμοποιήσε τή δυνατότητα νά αποκτήσεις τήν έλευθερία σου, νά γίνεις έλευθερος.

Βεβαίως του ύποδεικνύει νά εκμεταλλευθεί τή δυνατότητα νά απελευθερωθεί, χωρίς όμως νά του επιβάλει όπωσδήποτε νά εκμεταλλευθεί τή δυνατότητα αυτή. Του λέει «μάλλον χρῆσαι». Και τούτο γιατί απλούστατα μπορεί νά μήν τόν συμφέρει νά απελευθερωθεί, νά απομακρυνθεί, από τόν κύριο του. Είναι, δηλαδή, δυνατόν εάν ένας δούλος απλώς απελευθερωθεί, χωρίς όμως αυτός ό ίδιος νά έχει τίς προϋποθέσεις νά ζήσει και νά προσδεύσει, νά βρεθεί σέ χειρότερη θέση και κατάσταση από εκείνη πού βρισκόταν, όταν ήταν δούλος σέ κάποιο άφεντικό.

Άν δέν διαθέτει κάποιος τουλάχιστον τά πρὸς τό ζην, τ.έ. κατοικία, τροφή και σκεπάσματα (πρβλ. Α΄ Τιμ. 6,8), τί είδους έλευθερία θά έχει; Μόνο κατ΄ έπίφαση, στά λόγια, μόνο στήν ονομασία;

Γι΄ αυτό και ό Άπόστολος Παύλος τονίζει: «Αλλά» ει και δύνασαι έλευθερος γενέσθαι όχι έλευθερος κληθῆναι». Εάν μπορείς νά γίνεις πραγματικά και ουσιαστικά έλευθερος, όχι μόνο νά κληθείς, νά ονομασθείς έλευθερος, τότε νά έπωφεληθείς από τή δυνατότητα αυτή.

Προτού κλείσουμε θά θέλαμε νά κάνουμε και μία άλλη άκόμη παρατήρηση επάνω στήν έλληπική και άπότομη πρόταση - άποστροφή «μάλλον χρῆσαι».

Υποθέτουμε γιά νά τερματήσει τήν πρόταση αυτή ό Άπόστολος Παύλος τόσο άπότομα τό πράττει και γιατί θέλει νά τήν τονίσει ιδιαίτερος. Νά τονίσει τό «χρῆσαι» τή χρησιμοποίηση (της) δυνατότητας πρὸς άπόκτηση τής έλευθερίας και όχι τή χρησιμοποίηση βίας πρὸς άνατροπή τής ύπάρχουσας στήν κοινωνία καταστάσεως και ειρήνης και τήν πρόκληση εντόνων αντιδράσεων και έπιβολή άλλου είδους δουλείας.

Χρησιμοποίησε τή δυνατότητα νά γίνεις πραγματικά έλευθερος όχι έπιφανειακά. Ουσιαστικά έλευθερος, χωρίς τή φοβία τής βίαιης αντιδράσεως από τούς πρώην κυρίου σου.

Έπομένως ή Έκκλησία επιτρέπει ή μάλλον και προτρέπει τόν πιστό χριστιανό δούλο νά χρησιμοποιήσει τή δυνατότητα νά αποκτήσει τήν έλευθερία του, αλλά τήν έλευθερία του τήν ουσιαστική όχι τήν έπιφανειακή έλευθερία, πού μπορεί νά όδηγήσει σέ χειρότερη μορφή δουλείας.

Δίνει τό δικαίωμα στόν κάθε χριστιανό δούλο νά επιδιώκει τήν απελευθέρωσή του και από τή σωματική δουλεία, έφ΄ όσον τόν συμφέρει, έφ΄ όσον είναι πρὸς τό συμφέρον του. Τό συμφέρον τό δικό του και τής κοινωνίας.

Παν. Ί. Μπούμης

**Άπολογισμός τριμήνου Άπριλίου - Ίουνίου 2004
Γραφείου Έξωτερικής Ίεραποστολής**

Άπό τό Γραφείο Έξωτερικής Ίεραποστολής εστάλησαν, κατά τό τρίμηνο Άπριλίου - Ίουνίου 2004, στις ιεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:

• Μισθοί 123 ιθαγενών κληρικών	36.900
• Συντάξεις 18 κληρικών	5.400
• Επίδομα ιεραποστόλου	600
	42.900 €

Μπουκόμπα:

• Μισθοί 29 ιθαγενών κληρικών	8.700
• Επίδομα ιεραποστόλου	600
• Για τό ιεραποστολικό έργο έκ δωρεών	150
	9.450 €

Ντάρ Έσ Σαλαάμ:

• Μισθοί 8 ιθαγενών κληρικών	2.400 €
------------------------------	----------------

Ουγκάντα:

• Μισθοί 37 ιθαγενών κληρικών	11.100
• Συντάξεις 7 κληρικών	2.100
	13.200 €

Κογκό:

• Μισθοί 62 ιθαγενών κληρικών	18.600
• Για τό ιεραποστολικό έργο έκ δωρεών	900
• Επίδομα ιεραποστόλου	1.200
	20.700 €

Μπραζαβίλ:

• Μισθοί 5 ιθαγενών κληρικών	1.500 €
------------------------------	----------------

Γκάνα:

• Μισθοί 23 ιθαγενών κληρικών	6.900
• Συντάξεις 3 κληρικών	900
• Επίδομα ιεραποστόλου	600
	8.400 €

Άκτή Έλεφαντοστού:

• Μισθός 1 ιθαγενούς κληρικού	300 €
-------------------------------	--------------

Νιγηρία:

• Μισθοί 16 ιθαγενών κληρικών	4.800
• Σύνταξη 1 κληρικού	300
• Υποτροφίες	3.000
	8.100 €

Μπενίν:

• Μισθοί 6 ιθαγενών κληρικών	1.800
• Σύνταξη 1 κληρικού	300
	2.100 €

Καμερούν:

• Μισθοί 15 ιθαγενών κληρικών	13.500
• Επίδομα ιεραποστόλου	5.400
	18.900 €

Τσάντ:

• Μισθοί 2 ιθαγενών κληρικών	1.800 €
------------------------------	----------------

Ζιμπάμπουε:

• Μισθοί 2 ιθαγενών κληρικών	600 €
------------------------------	--------------

Κορέα:

• Μισθοί 7 ιθαγενών κληρικών	2.100
• Επίδομα ιεραποστόλου	1.200
	3.300 €

Άπό τήν τελετή άπονομής των βεβαιώσεων και τής λήξεως των μαθημάτων τής Σχολής Νοηματικής Γλώσσας τής Άποστολικής Διακονίας.

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἔωρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἀπὸ 1-7-2003 ἕως 31-12-2003 προσεφέρθηκαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσὰ γιὰ τὸ Ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Ἀνώνυμο (Α.Α. 1129) 380 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1596) 240 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3442) 300 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1326) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3942) 200 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1337) 30 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3639) 300 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1563) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1256) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3941) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6581) 900 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6580) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6568) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6564) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6404) 600 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1336) 30 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1468) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1308) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1338) 600 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1339) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1265) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3979) 300 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1278) 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1281) 10 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1284) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1285) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3424) 850 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1243) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1120) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1250) 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1150) 5 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1149) 5 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1532) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1148) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4245) 600 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4206) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4117) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4086) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4033) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4032) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4027) 15 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4004) 500 • Ἀνώ-

νυμο (Γ.Ε. 5520) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5481) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5472) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5324) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5168) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5102) 1000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5095) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5003) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4878) 600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4867) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4846) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4804) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6214) 160 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6212) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6206) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6165) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6158) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6157) 62 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6150) 60 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6114) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6113) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6112) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6104) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6077) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5893) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5848) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5842) 1050 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5812) 600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5781) 800 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5782) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5783) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5784) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5785) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5681) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5637) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5616) 90 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6914) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6913) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6906) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6779) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6587) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6582) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4710) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4709) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4708) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4703) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4568) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4545) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4542) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4540) 1000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4537) 1000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4335) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4533) 120 • Ἀνώνυμο

(Γ.Ε. 4532) 7838 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4528) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4527) 350 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4516) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4513) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4502) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4497) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4494) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4493) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4476) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4471) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4469) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4326) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4458) 100 • Ἀργύρη Ε. 100 • Ἀναστασοπούλου Χ. 20 • Ἀθανασιάδης Ν. 50 • Ἀσκληπιάδης Γ. 2600 • Ἀναγνωστοπούλου Σ. 170 • Ἀθανασιάδου 400 • Ἀντωνάτου Ζ. 100 • Ἀραπάκης Ν. 20 • Ἀργυράκης Α. 60 • Ἀναγνωστόπουλος Π. 10 • Ἀπόδης Α. 150 • Ἀρμενάκης Ι. 20 • Ἀντωνιάδης Α. 150 • Ἀποστολίδης Α. 50 • Ἀλικάκος Γ. 88,50 • Ἀποστολίδης Ε. 50 • Ἀλευρίδης Α. 20 • Ἀγαθαγγέλης Β. 150 • Ἀλιπράνης Β. 60 • Ἀιβαλιώτης Β. 15 • Ἀρσένης Α. 10 • Ἀναγνωστοπούλου Ε. 40 • Ἀρβανίτης Γ. 300 • Ἀγγελόπουλος Κ. 300 • Ἀλεξίτζης Γ. 150 • Ἀλετρά Δ. 20 • Ἀργυριάδης Β. 50 • Αὐγουστίνος Ν. 25 • Ἀντωνοπούλου Κ. 20 • Ἀλεξάνδρος Ι. 30 • Ἀλεξοπούλου Α. 20 • Αὐγουστίδης Χ. 15 • Ἀπόστολος Χ. 100 • Ἀνδρέου Μ. 30 • Ἀγισσοφίτου Ν. 20 • Ἀβραμίδης Σ. 10 • Ἀποστόλου Α. 20 • Αὐθωνίτης Α. 20 • Ἀναστασία Ι. 80 • Ἀργυρόπουλος Ι. 1000 • Ἀνταλίδης Ι. 293 • Ἀναγνωστάκης Ι. 8 • Ἀγγελόπουλος Η. 50 • Ἀναγνωστοπούλου Ε. 600 • Ἀναστασία Α. 60 • Ἀντωνοπούλος Ι. 180 • Ἀρβανιτάκης Α. 35 • Ἀργέντος Κ. 30 • Βιτσιλιάκης Γ. 180 • Βαρβέρης Μ. 150 •

Βασιλείου Κ. 100 • Βασιλακόπουλος Δ. 20 • Βασιλοπούλου Σ. 90 • Βλαχόπουλος Μ. 20 • Βασιλοπούλου Ἀδ. 100 • Βογιατζιδάκης Μ. 30 • Βρουβάκης Π. 500 • Βασιλοπούλου Σ. 100 • Βουτυράκης Θ. 30 • Βιταλιώτης Ι. 40 • Βαϊνά Γ. 90 • Βούλκας Π. 50 • Βαϊζόγλου Δ. 100 • Βελιούδιος Ε. 100 • Βλάχος Σ. 50 • Βασιλοπούλου Β. 60 • Βασιλοπούλου Ι. 10 • Βουλιγιά Ε. 30 • Βιτσιλιάκης Γ. 300 • Βασιλειάδης Π. 10 • Βιλέτσα Ν. 30 • Βαχαδούρης Π. 150 • Βασιλάκης Σ. 15 • Βυζάς Ε. 50 • Βελεγράκης Π. 30 • Βακαδάκης Ι. 50 • Βοϊβόντας Β. 30 • Βενιέρης Α. 30 • Βαργιάκης Ε. 20 • Βαταβάκης Α. 20 • Βασιλόπουλος Δ. 8 • Βασιλειάδης Ε. 30 • Βλάχος Α. 30 • Βερβέρτσος Α. 15 • Βεργόπουλος Ι. 15 • Βαϊτσάκης Α. 20 • Βαλιωμένος Β. 20 • Βουτετάκης Γ. 150 • Βοηλονάκης Ε. 30 • Βαγενοῦδης Ι. 10 • Βαλιῆς Β. 10 • Βαρδίκης Φ. 40 • Βαρσαμίδης Φ. 25 • Βασιλάκης Γ. 50 • Γκανασούλης Τ. 123 • Γέμελος Μ. 10 • Γαλιανοπούλου Α. 30 • Γεωργίου Α. 500 • Γκιόκεζας Ε. 100 • Γκριλίθας Α. 40 • Γενάδης Κ. 500 • Γιαννέλης Ο. 20 • Γρηγοριάδης Α. 15 • Γραμμουσιάνος Κ. 20 • Γρηγοράκης Ε. 20 • Γιαννοπούλου Μ. 110 • Γκουτζίκας Ε. 20 • Γεωργιάδης Λ. 60 • Γραμματικός Ε. 20 • Γεωργιάδης Μ. 120 • Γιαννακάκης Β. 50 • Γεωργιάκης Α. 20 • Γεωργιάδης Κ. 25 • Γιαννακάκης Σ. 90 • Γραβάνης Σ. 20 • Γιάπρος Χ. 200 • Γεωργιάδης Ο. 200 • Γεωργίου Γ. 200 • Γιαννόπουλος Φ. 400 • Γιαρμενίτης Μ. 100 • Γιαννακοπούλου Ε. 300 • Γιαννακόπουλος Α. 100 • Γκολλέμης Ε. 50 • Γεωργίου Μ. 20 • Γιαννοπούλου Σ. 120 • Γαρυφάλης Ν. 10 • Γαλιανίτσα Τ. 30 • Γραμματικός Α. 60 • Γκάρης Θ. 15 • Γυμνασιο-Λύκειο Πεντέλης 599,80 • Γαλιανοπούλου Α. 10 • Γκόλφους Π. 150 •

Γουλιάκος Β. 40 • Γερεμτζής Ζ. 35 • Γεωργιάκης Α. 20 • Γιαννέλης Ο. 20 • Γιαννόπουλος Δ. 20 • Γούναρης Α. 50 • Γαλλίτσος Φ. 30 • Γιαννακοπούλου Ε. 30 • Γαλιανίτσα Μ. 20 • Γαλιανόπουλος Π. 30 • Γεωργιάδης Λ. 20 • Γεωργουλιάνης Α. 10 • Γιαμπούρας Ι. 20 • Γιαννακοπούλου Α. 10 • Διαμαντόπουλος Δ. 50 • Δασκαλάκης Θ. 10 • Δημητριάδης Μ. 180 • Δεωνάκης Κ. 70 • Δεμερτζίδης Ν. 120 • Δημητριάδης Α. 200 • Δεσποινίδης Α. 20 • Δεληγιάδης Δ. 60 • Δρόσος Λ. 80 • Δάρρας Σ. 20 • Διζέλης Α. 150 • Δαδακαριδής Ε. 50 • Διλιμπερής Α. 1000 • Δουκάκης Ε. 20 • Δρακάκης Σ. 200 • Δρίτσας Π. 150 • Δεμερτζίδης Ν. 130 • Δρακάκης Π. 30 • Δημ. Σχ. 2ο Κοζάνης 100 • Διαμαντόπουλος Α. 30 • Δάλη Η. 15 • Δημ. Σχ. 1ο Σκύδρας 15 • Δραγώτης Γ. 600 • Διζέγκος Γ. 30 • Δημητράκουδης Μ. 150 • Δελιῆς Δ. 10 • Δουβλίδης Ε. 50 • Δαβάκης Σ. 75 • Δεβετζής Γ. 70 • Δευτεραῖος Δ. 100 • Δημαράτος Ο. 60 • Δημητρίου Ν. 25 • Δημητρίου Νικ. 20 • Διαμαντοπούλου Ε. 300 • Δρακουλάκης Μ. 50 • Εὐθυμίου Γ. 150 • Ἐξιόγλου Α. 10 • Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος 60 • Ἐλευθερίου Ε. 2400 • Εὐθυμιάδης Ο. 30 • Ἐλευθεράκης Κ. 250 • Εὐθυμίου Κ. 30 • Εὐμοιπίδης Β. 250 • Ε.Α.Α.Ν. 50 • Εὐσταθίου Δ. 10 • Ζάννου Ν. 20 • Ζήσης Φ. 50 • Ζήκος Ε. 50 • Ζάχος Ι.

200 • Ζαχαράκης Ζ. 150 • Ζαχαριάδης Ο. 100 • Ζαχαράκης Κ. 50 • Ζαχαρόπουλος Γ. 20 • Ζυγοῦρας Α. 60 • Ζαρογιάννης Μ. 50 • Ζωγράφος Α. 10 • Ζακρινός Λ. 90 • Ζυγκίρης Ι. 100 • Ζυγορομύτης Α. 30 • Ζέρβας Δ. 30 • Ζευγίτης Β. 30 • Ζωρογιαννίδης Ε. 30 • Ζιόγας Ε. 50 • Ζαλακώστας Β. 100 • Ζέρβας Α. 60 • Ζαγοραῖος Σ. 65 • Ζαῖρης Σ. 50 • Ζαχαράτος Μ. 15 • Ἴδρυμα «ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 75 • Ἴδρυμα «ΙΩΑΝΝ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ» 100 • Ἰλιανοπούλου Σ. 15 • Θεοδωράκης Φ. 45 • Θεοφιλάκης Π. 300 • Θεοδωρόπουλος Ι. 30 • Θεοφιῆς Χ. 139,89 • Θεοδωράκης Β. 25 • Θαλάσσης Δ. 15 • Ἰωαννίδης Ι. 140 • Ἰωαννίδης Σ. 100 • Ἰωαννίδης Μ. 600 • Ἰακώβος Κ. 40 • Ἰβράκης Κ. 15 • Ἰορδανίδης Σ. 30 • Ἴδρυμα «ΑΓΙΑ ΤΑΒΙΘΑ» 10 • Ἰορδανόγλου Ν. 30 • Καλλκάνης Μ. 200 • Κωνσταντίνος Κ. 30 • Καραμογιάννης 10 • Κατῆς Σχ. Κατάπολα 100 • Κουκουβίνος Β. 15 • Κοκκόλης Φ. 10 • Κωνσταντινίδης Ε. 95 • Κωνσταντινίδης Μ. 30 • Κουτρούμπα Α. 24 • Καλογεράς Σ. 180 • Κουκουτσάκης Κ. 500 • Κυριακοπούλου Ε. 600 • Κακαράτζας Α. 120 • Κοπάνος Α. 30 • Κόρδας Σ. 120 • Κεφαλίδης Σ. 1000 • Κολέτσος 100 • Καραμογιάννης Α. 10 • Κατσικονοῦρης Β. 200 • Καϊάφας Μ. 20 • Καμπάνος Χ. 50 • Κούσουλα Β. 60 • Κερκίδης Σ. 50 • Κουμούδης Κ. 50 • Καραγκούνης 40 •

Ὁρθόδοξοι τῆς φυλῆς Μασάι μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Κένυας κ. Μακάριο.

Καρακοβούνη Ε. 150 • Κέκκο Θ. 20 • Κεράνη Α. 100 • Καρκάνη Φ. 20 • Κορολή Κ. 40 • Κωστοπούλου Κ. 30 • Κουσό Κ. 15 • Κολοκούρη Α. 320 • Καρπαθάκη Ε. 40 • Κυπραίο Π. 110 • Καραγκούνη Δ. 20 • Καραγκιοζή Θ. 10 • Καθαντζόπουλο Α. 120 • Καλομοίρη Ν. 212 • Κωνσταντίνα Μ. 100 • Καρανάσιο Λ. 70 • Κουβαρά Κ. 20 • Κρητικό Β. 50 • Κιοσσέ Ε. 30 • Κουτσούρη Ε. 50 • Κατιδένιου Ε. 20 • Καραγκούνη Π. 50 • Κατοπόδη Μ. 15 • Κονδύλη Ε. 100 • Κόρπου Ζ. 10 • Κασωτάκη Χ. 30 • Καϊμασίδη Θ. 40 • Κακρή Β. 120 • Κοσκιέρη Θ. 20 • Καραπαπά Μ. 200 • Καλιταίτη Δ. 30 • Καλικάνη Μ. 200 • Καλλιέργη Ε. 20 • Καλλικούρη Σ. 50 • Κανατά Σ. 30 • Κανελλοπούλου Β. 50 • Καραβογιώργη Σ. 15 • Καραγιαννάκη Β. 30 • Καραγιάννη Κ. 360 • Καραμπέλα Χ. 100 • Κασιόνη Κ. 10 • Κασιόρη Β. 10 • Κονδύλη Β. 10 • Κουβαρά Κ. 5 • Κεκελέκη Ε. 50 • Καλλικούρη Φ. 25 • Κουτρούμπα Α. 88 • Καθαντζόπουλου Φ. 180 • Κεφαλιανού Ε. 50 • Κουλοπούλου Ε. 200 • Κόντη Ν. 100 • Καραμπίνη Π. 50 • Καλογραιάκη Κ. 300 • Κορωναίου Ζ. 20 • Καλακλή Α. 100 • Κορρέ Ε. 20 • Κεράνη Α. 80 • Καφαντάκη Κ. 50 • Κουλογιάννη Κ. 7,26 • Καραλάζο Π. 15 • Κουτσαυτάκη Μ. 20 • Κανελλίδου Σ. 80 • Κοηκότση Σ. 10 • Κοντέ Γ. 20 • Καλαθά Χ. 30 • Κεράνη Α. 80 • Κουφογιάννη Κ.

5 • Κουτσίκου Κ. 20 • Καραϊλιανίδου Α. 20 • Καρακοντίνο Ι. 300 • Κανέλλο Η. 50 • Κυριαζοπούλου Σ. 150 • Καραμολέγκο Α. 15 • Καμπεράκη Ζ. 300 • Κοσμίδη Π. 150 • Κωσταδήμα Γ. 25 • Κομπούλη Μ. 30 • Κοίλια Ε. 25 • Κοσμά Ε. 50 • Κρητικό Β. 100 • Καραγιαννάκη Β. 200 • Κατσανεβάκη Σ. 40 • Κάντα Ν. 30 • Κώτση Θ. 55 • Κυρίτση Μ. 30 • Καραγιάννη Δ. 1000 • Καρατάσιο Γ. 290 • Κοτζαμάνη Μ. 9050 • Κουντουρούδα Γ. 150 • Κοτίνη Α. 30 • Κούλη Β. 18 • Κρίκου Κ. 20 • Κατσάμπα Α. 20 • Κυπριωτάκη Κ. 30 • Κατσαρού Κ. 10 • Κοτσαύτη Θ. 12 • Κουτσό Θ. 20 • Κάρφη Β. 30 • Κωστή Γ. 50 • Κεφαλλωνίτη Κ. 150 • Καταγιά Μ. 100 • Κηρύκο Α. 10 • Καραμπέτσο Γ. 60 • Καραγιάννη Δ. 15 • Κοκκίνου Α. 30 • Καρολημέα Γ. 30 • Κατσαβό Δ. 10 • Κυριακίδου Α. 24 • Κρικιώνη Δ. 21 • Κόντη Μ. 20 • Κουκοβέτσο Η. 20 • Κακαλήτρη Α. 30 • Καλυστριδίου Ε. 20 • Κουπαράνη Σ. 30 • Καλογραιάκη Κ. 300 • Καπαίο Ι. 50 • Καραγιάννη Μ. 30 • Καραμπερόπουλο Ρ. 100 • Κριτωτάκη Ι. 20 • Κοντογιάννη Γ. 100 • Κουτρούλη Ρ. 20 • Κεραμιδάρη Π. 15 • Κέκο Π. 100 • Κονιδάρη Γ. 20 • Κουρελέση Δ. 150 • Κρασσασκόπουλο Λ. 50 • Κομαρίμα Ι. 50 • Κιοσσέ Ε. 50 • Κυριακίδου Π. 20 • Κοσμίδη Γ. 200 • Καλιπάκη Ε. 15 • Κουτσουράκη Π. 100 • Κονδύλη Ι. 35 • Κουτσαυτάκη Μ. 20 • Κληρο Γ.

30 • Κουζέλη Α. 10 • Κουτσουβέλη Λ. 5 • Κακαβά Χ. 150 • Κοράκη Α. 20,50 • Κατσάκου Σ. 200 • Κολοκούρη Α. 80 • Κουτσό Χ. 150 • Καραθάνο 200 • Κανδηλάπη Α. 100 • Καραβάνη Ε. 60 • Κεχαγιά Ε. 5 • Καπέλου Τ. 30 • Κουλουριδη Α. 30 • Κουτρομπά Α. 90 • Κρητικό Γ. 250 • Κρίτσα Σ. 30 • Κτιστάκη Ε. 20 • Κωνσταντοπούλου Β. 50 • Κωτσάκη Α. 200 • Λεϊσου Μ. 10 • Λιόλιου Χ. 30 • Λεονάρδο Θ. 30 • Λουλούδη Ρ. 35 • Λιό Β. 45 • Λιακοπούλου Ο. 70 • Λαλιουδάκη Σ. 100 • Λάζου Ε. 60 • Λιόλιο Γ. 15 • Λειτουργή Α. 150 • Λιάκου Π. 970 • Λιόλιο Α. 30 • Λουκοπούλου Ε. 800 • Λουδάρο Έμ. 60 • Λαμπροπούλου Δ. 100 • Λαμπροπούλου Χ. 150 • Λούντζη Α. 100 • Λαχανά Η. 100 • Λυμπέρη Δ. 50 • Λασπάκη Μ. 100 • Λεντούδη Α. 500 • Λεντούδη Φ. 500 • Λιμήτσιο Ε. 50 • Λάμπρου Α. 25 • Λάμπρου Μ. 10 • Λυριτζή Β. 30 • Λαζαροπούλου Σ. 20 • Λαγκαδιανού Ι. 20 • Λυκούδη Κ. 60 • Λεουτσάρακο Γ. 130 • Λοίζο Κ. 20 • Λοίζου Ε. 50 • Λουκοπούλου Π. 80 • Λαζανά Β. 35 • Μπούχλη Μ. 270 • Μενεγάκη Ν. 100 • Μπανάκα Μ. 20 • Μπλάζακη Σ. 50 • Μακρή Α. 45 • Μέμμου Ε. 20 • Μιτζάλη Ε. 30 • Μάλαμα Π. 70 • Μπασιάκο Γ. 20 • Μαυραντώνη Ε. 70 • Μαυραντώνη Έλ. 100 • Μαρκαντωνάτου Α. 150 • Μπουλοπούλου Α. 200 • Μονή Ξηροποτάμου 1.200 • Μυλωνά Ε. 50 • Μυλωνά Μ. 200 • Μπουρσινοῦ Β. 20 • Μπαρλά Κ. 190 • Μέξη Σ. 500 • Μπίκο Ν. 60 • Μονή Άγ. Νικολάου 20 • Μεντζελιπούλου Ζ. 40 • Μαρκάκη Μ. 270 • Μάρδα Κ. 30 • Μάρκου Α. 20 • Μάλλα Η. 50 • Μουρτζάνο Χ. 90 • Μπιρλή Μ. 17,26 • Μπουσμπουρά Π. 70 • Μαιλακάκη Ν.

30 • Μπαμπάκου Α. 100 • Μανώλα Λ. 50 • Μαυρόπουλο Β. 10 • Μπάλλου Ε. 50 • Μέγγα Ε. 14 • Μονή Μεγίστης 60 • Μακρή Φ. 100 • Μονή Μακαριωτίσσης 500 • Μαστρονικολή Μ. 50 • Μπουζάκη Γ. 60 • Μαραγκάκη Ε. 50 • Μαχαλιώτου Μ. 50 • Μακρινού Ε. 10 • Μετανίδη Δ. 190 • Μπακάλη Δ. 20 • Μπιναίρη Κ. 50 • Μαλούτα Α. 10 • Μαργαρίτη Ί. 20 • Μυλωνάκη Θ. 20 • Μιχαλακοπούλου Μ. 50 • Μαντέλλου Α. 20 • Μπαρλά Δ. 2.950 • Μπαρμπέρη Ε. 30 • Μπακομήτρο Π. 200 • Μαζωνάκη Ε. 200 • Μαργαρίτη Σ. 60 • Μποζόπουλο Κ. 30 • Μυλωνά Μ. 300 • Μάρκου Α. 20 • Μαρκαντώνη Ν. 10 • Μαριάτο Π. 100 • Μουστακίδου Δ. 60 • Μήτσιο Γ. 50 • Μυλωνά Α. 60 • Μακροπούλου Ε. 20 • Μπασιούκα Κ. 20 • Μελισσάρη Ε. 30 • Μητράκου Φ. 20 • Μωυσίδου Ν. 50 • Μουτζούρη Α. 50 • Μάλα Σ. 15 • Μπιλιώνη Θ. 15 • Μαρίνη Μ. 300 • Μαρτίνη Ε. 30 • Μπανιώκου Ε. 70 • Μιχαηλίδου Ε. 17 • Ματαλιωτάκη Ε. 15 • Μάνου Δ. 50 • Μπούχλη Ε. 20 • Μανώλη Θ. 150 • Μεριστούδη Ε. 20 • Μανιάτη Κ. 15 • Μαργαρώνη Σ. 20 • Μοσκοφίδου Ε. 30 • Μπουκάρη Β. 20 • Μαλαγάρη Σ. 10 • Ματσιώτα Ε. 100 • Μπουρίκα Ν. 50 • Μακρίδου Ν. 5 • Μπούα Ε. 10 • Μαβή Μ. 50 • Μπούρμα Ε. 50 • Μπονέλη Α. 250 • Μπούνια Α. 10 • Μαριάτου Ε. 30 • Μπουρσινοῦ Β. 30 • Μελετιάδου Χ. 20 • Μπαλάσκα Β. 10 • Μέττου Γ. 20 • Μαργέλη Χ. 150 • Μέμμου Ε. 20 • Μαρηνίδη Ν. 30 • Μπλουλή Θ. 50 • Μπακομήτρο Π. 50 • Μαγκλιβέρα Σ. 50 • Μανίκα Γ. 10 • Μαντέλλου Α. 20 • Μανωλόπουλο Ε. 10 • Μάρδα Κ. 30 • Ντάντη Μ. 120 • Νικολετοπούλου Σ. 15 • Νεσλόγλου Μ. 200 • Ντρέσερ Μ. 100 • Νικητάκη

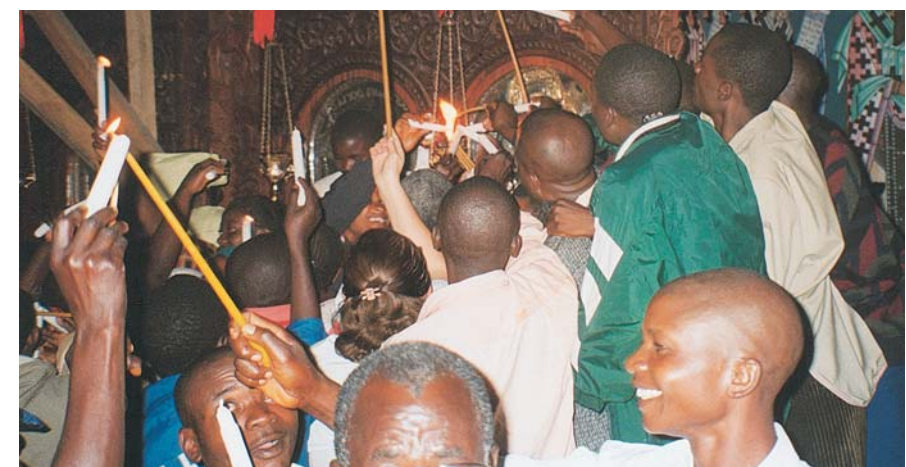
Μ. 150 • Ναό Άγ. Γεωργίου Κορυδαλλίου 350 • Νιάρχου Δ. 200 • Ναό Άγ. Αναργύρων Τήνου 70 • Νικολάου Ε. 30 • Ναό Άγ. Αναργύρων Λαυρίου 43,55 • Νικολακόπουλο Γ. 10 • Ναό Άγ. Ιωάννου 210 • Νέζο Ν. 20 • Νούση Σ. 50 • Νάννου Ε. 50 • Νικητοπούλου Ε. 10 • Ναό Άγ. Κων/νου καί Έλένης 25 • Ναό Άγ. Δημητρίου 60 • Ντεσάνκα Κ. 75 • Νεκτάριο 50 • Νικολαΐδου Σ. 60 • Νάκου Σ. 10 • Ξαπολίτου Π. 600 • Ξηνοπούλου Β. 40 • Ξενικάκη Μ. 20 • Ξανθάκου Μ. 20 • Ξανθάκη Α. 200 • Ξανθόπουλου Κ. 20 • Ξόγνου Μ. 20 • Οικονομίδη Χ. 300 • Οικονόμου Π. 50 • Παπαδόπουλο Ί. 300 • Παπαδιά Μ. 225 • Παυλή Β. 60 • Παυλή Κ. 60 • Ποδλυχρονίδου Ε. 10 • Παδουβά Ν. 700 • Πετσάκη Β. 20 • Πετρόπουλο Δ. 900 • Πετρόπουλο Ι. 200 • Παντογιού Π. 420 • Παπαβασιλείου Ά. 20 • Παναγιωτόπουλο Γ. 230 • Παπαδάτο Κ. 280 • Ποτέα Γ. 50 • Παπαγρηγορίου Σ. 20 • Πρέκα Ν. 10 • Πετριανίδη Στ. 10 • Παπαγεωργίου Γ. 15 • Παπαγγελή Θ. 110 • Παππά Κ. 300 • Πατούνα Έ. 150 • Παπαντωνίου Β. 10 • Παντελέων Ά. 50 • Περιμένη Σ. 20 • Παλαμίδα Λ. 100 • Πέππα Κ. 190 • Πηχίων Ά. 100 • Παπαθανασίου Μ. 25 • Παναγάκου Μ. 20 • Πηλαγιώτη Σ. 20 • Παπανικολάου Ν. 30 • Παπαγκίκα Ι. 100 • Παπανικολάου Έ. 150 • Παντζοπούλου Ά. 30 • Παπαζάνη Γ.

30 • Ποταμιά Σ. 20 • Παπαθανασίου Ά. 250 • Πανταζόπουλο Π. 15 • Παπαδογιαννάκη Σ. 500 • Παπαδημητρίου Ά. 300 • Πάτση Π. 10 • Παπαδάκη Κ. 100 • Πατερομιχελάκη Κ. 40 • Πιπερίδου Ζ. 75 • Πετρίδη Φ. 250 • Παπασταύρου Γ. 100 • Παπαθανασίου Ά. 30 • Πατσάκη Ρ. 50 • Πατάκα Π. 80 • Παπακωνσταντίνου Ά. 10 • Παπαδάκη Π. 20 • Πολεμικό Σ. 298 • Ποδλυχρονοπούλου Ά. 15 • Παπαδάκη Μ. 10 • Πατεράκη Ά. 300 • Πάνου Ά. 150 • Πάνου Β. 200 • Πάσχου Ά. 300 • Παπαβασιλείου Ά. 20 • Πανταζή Π. 30 • Πτωχίδου Κ. 80 • Παρασκευοπούλου Ζ. 10 • Παυλίδου Ε. 50 • Πέππα Ά. 50 • Πετρολέκα Κ. 20 • Πηλαγιώτη Σ. 15 • Πετάση Κ. 300 • Παράσχου Ρ. 30 • Παπαγεωργίου Β. 20 • Πατσακάκη Σ. 20 • Περρόπουλο Χ. 30 • Πανούση Ά. 25 • Περδικέα Χ. 30 • Παπασωτηρίου Γ. 20 • Παναγιωτουνάκο Σ. 50 • Παπαδοπούλου Μ. 30 • Παπασταθακόπουλο Ί. 10 • Πασχαλίδη Ά. 30 • Πούπο Έ. 30 • Πηλατιανιώτη Γ. 20 • Παπαναστασίου Γ. 30 • Πατρικάκου Έ. 15 • Παυλή Ά. 10 • Πατρωνίδου Μ. 10 • Παναγάκου Μ. 20 • Πρικάκη Ά. 30 • Παπαδόπουλο Ι. 5 • Παπαγεωργαντά Β. 30 • Πέρρα Θ. 10 • Παπαδόπουλο Γ. 10 • Παπαγεωργοπούλου Ά. 30 • Πεσμαζόγλου Γ. 150 • Πεσμαζόγλου Ά. 150 • Παπαγεωργίου Γ. 50 • Παπαγρηγορίου Σ. 15 • Παπαδοπούλου Χ. 50 • Παυλή

Ό ιερός ναός τών άγιών Θεοδώρων Κογκό.

Πάντα τά έθνη

«Δεῦτε λάβετε φώς» Κολλουέζι, Κόγκο 2004.

Πάντα τά έθνη

Κ. 50 • Παραλή Σ. 10 • Παπαϊωάννου Π. 30 • Παππᾶ Ἀ. 100 • Πανταζοπούλου Ἐ. 30 • Παπαδόπουλο Π. 50 • Παπαγεωργίου Γ. 15 • Παναγᾶκου Μ. 20 • Παρτσινεβέλου Β. 30 • Παλαιοκρασᾶ Μ. 30 • Παναγιωτάκη Ἀ. 30 • Πανούση Μ. 50 • Παπαδάκη Μ. 20 • Παπαδοπούλου Ἀ. 50 • Παπαμιχαήλ Ἀ. 20 • Παπαναστασίου Ἰ. 50 • Πατρινοῦ Ἐ. 20 • Πετρόπουλο Δ. 300 • Πολίτη Ἰ. 10 • Ποτέα Γ. 50 • Πουγκιάλη Γ. 150 • Πρέκα Ἀ. 20 • Πριμικήδη Σ. 10 • Ράγκο Β. 200 • Ρήγα Σ. 50 • Ρίζο Γ. 15 • Ραπτόπουλο Ἰ. 20 • Ρουμπάνη Χ. 150 • Ρεπάνη Μ. 20 • Ρούσσου Ἀ. 50 • Ρήγα Χ. 300 • Ρουκούδη Ν. 50 • Ρίζου Μ. 15 • Ρενιέρη Ἀ. 20 • Ρούσσου Ἡ. 60 • Ραδίτσα Ξ. 30 • Ρεβελλᾶκη Ν. 30 • Ρουσιαννίδου Θ. 50 • Σακελλᾶρη Γ. 30 • Σελίμη Κ. 20 • Σύμπουρα Ἀ. 60 • Σακελλᾶριου Γ. 17,35 • Σούρα Π. 20 • Σταματάκη Κ. 160 • Σφάλητου Φ. 300 • Σταμάτη Ὁ. 100 • Σισμανόγλου Λ. 30 • Σγουροβασιλᾶκη Γ. 30 • Σχολή «Ζοήωτας» 1.540 • Συψᾶ Κ. 30 • Σαββέλη Χ. 250 • Σπυρογιαννάκη Ν. 50 • Σαρρή Ἐ. 30 • Σαμαρᾶ Δ. 20 • Σπυροπούλου Β. 100 • Σκούηκα Ἀ. 450 • Σταματόπουλο Ἀ. 10 • Σκλαβούνου Μ. 30 • Σταλάκη Ἀ. 20 • Στάτη Β. 20 • Σωτηρόπουλο Ἀ. 160 • Σωτηροπούλου Π. 100 • Συριοπούλου Β. 50 • Σωτηρόπουλο Κ. 30 • Στραγαλιάκη Α. 180 • Σταθοπούλου Μ. 50 • Σπανό Κ. 300 • Σοφλήρη Δ. 50 • Σκιάνη Κ. 80 • Στυλιανᾶκη Μ. 255 • Σωτηρχέλη Ἐ. 10 • Σιμόγλου Κ. 20 • Σύρμου Ἀ. 40 • Σταματάτου Ἀ. 10 • Σκιάνη Κ. 30 • Σακελλᾶριάδη Π. 50 • Σεφερίδου Π. 50 • Σταθοράκη Χ. 50 • Σαλίχο Π. 20 • Σπυροπούλου Κ. 70 • Σπηλιωτοπούλου Β. 25 • Σινανίδου Φ. 30 • Σταθόπουλο Χ. 50 • Στρωτοῦ Π. 1.000 • Σύλληγο «Ο ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ» 1.500 • Σύλληγο «ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» 300 • Στραγαλινό Κ. 150 • Σταθακόπουλο Π. 30 • Σακαράκη Ἐ. 30 • Στραβοδήμο Δ.

50 • Στρογγίλη 20 • Σαρρή Ἐ. 30 • Σταυροπούλου Ἀ. 150 • Σταυρόπουλο Ἰ. 300 • Σιδερίδου Μ. 15 • Σιδέρη Σ. 20 • Στουγιαννάκη Ἐ. 35 • Σκιάνη Κ. 30 • Στράνη Ζ. 100 • Σαραντόπουλο Δ. 10 • Σγαμβέλα Σ. 30 • Σελίμη Κ. 50 • Σταυριανᾶκη Ἐ. 50 • Σακελλᾶρη Ἐ. 50 • Σαμόλη Ν. 20 • Σπανό Σ. 10 • Σανιόγλου Χ. 40 • Σπύρου Ἐ. 15 • Σαραφίδη Ν. 60 • Σταυρακέλη Ἐ. 25 • Σαρτζετάκη Ἐ. 100 • Σακιώτη Κ. 60 • Σαρρή Ἐ. 30 • Στεργίου Ἐ. 15 • Σταυρίδη Μ. 50 • Σπυρογιαννάκη Ν. 50 • Σαρόγλου Λ. 15 • Σαρδέλη Γ. 15 • Σταθόπουλο Γ. 40 • Σιούτη Σ. 40 • Σπυροπούλου Ἀ. 10 • Σιάχου Μ. 27,26 • Σιάρρο Ἐ. 500 • Σκαμπετζάκη Π. 40 • Σαμαρτζή Π. 200 • Σαραντάκο Π. 20 • Σαρδέλη Ν. 10 • Σκάλητσα Δ. 30 • Σκουληρῆ Σ. 10 • Σουλιώτη Κ. 32 • Σουράβλη Ἐ. 10 • Στάθη Β. 60 • Σταθουλόπουλο Β. 60 • Σταματίου Χ. 15 • Σταματοπούλου Ἀ. 50 • Στεργίου Ἐ. 15 • Στόλη Ν. 50 • Στραγαλιάκη Ἀ. 70 • Τουτουδάκη Ζ. 220 • Τζανετή Σ. 30 • Τσιλιμάγκο Θ. 15 • Τσίρο Γ. 100 • Τσοῦλας Ἰ. 300 • Τσίγκο Ἐ. 40 • Τζίντζο Γ. 10 • Τυριτίδου Ἀ. 25 • Τύπου Ἐ. 30 • Τζίντζο Π. 10 • Τζάτζη Μ. 60 • Τσιγκαρίδου Ὁ. 20 • Τότσικα Μ. 10 • Τσιχλάκη Ἀ. 25 • Τσατσανάκο Κ. 25 • Τζιούφα Τ. 15 • Ταμπάκη Γ. 30 • Τσαμαρδοῦ Ν. 30 • Τσάκωνα Σ. 50 • Τσερτίδου Σ. 15 • Τριανταφυλλῆ Ἡ. 30 • Τριγγάτση Ἀ. 100 • Τσοῦμη Γ. 500 • Τσιρώνη Λ. 95 • Τσεκούρα Κ. 100 • Τζουτζούκου Ἐ. 45 • Ταμούση Β. 30 • Τσιαντᾶ Π. 50 • Τασσιούλη Μ. 1.000 • Τσεκερή Π. 300 • Τσιρώνη Μ. 60 • Τσαπρατζή Ν. 1.000 • Τριανταφυλλῆ Κ. 100 • Τσουρουκτζόγλου Μ. 30 • Τζιτζικα Ν. 50 • Τρικαλιώτη Σ. 50 • Τσίρκα Ἀ. 50 • Τεροβίτου Ν. 50 • Τζαβᾶρα Ἐ. 10 • Τσιρώνη Ρ. 10 • Τρούμπα Χ. 150 • Τσιγγουράκου Σ. 10 • Τσίρη Κ. 150 • Τασόγλου Μ. 10 • Τσεκούρα Χ. 100 • Τσιάκο Ἡ. 50 • Ταρσοῦλη Δ. 400 • Τσαφταρίδου Ἀ. 70 • Τουτουδάκη Ζ. 200 • Τσώλη Ἐ. 150 • Τσεντεκίδη Γ.

60 • Τσάτσου Θ. 30 • Τζανετέα Σ. 40 • Τσιουμάνη Γ. 120 • Τσαλίκη Ἐ. 5 • Ταβλαδωράκη Ἀ. 60 • Τελώνη Κ. 205 • Τράπαλη Ἐ. 40 • Τίγκα Ἀ. 300 • Τίγκα Ἰ. 300 • Τίγκα Γ. 400 • Τσακμάνη Κ. 10 • Τζίμα Π. 50 • Τσιτσόπουλο Σ. 10 • Τζουανᾶκη Ἐ. 135 • Τουτζόγλου Μ. 20 • Τσαγκάρη Ἐ. 80 • Τσακτσίρα Δ. 20 • Τσαπέκο Γ. 150 • Τσικαλιάκη Κ. 50 • Τσίτο Γ. 10 • Τσόλια Σ. 50 • Τσουράκη Σ. 10 • Φράγκου Π. 15 • Φλώρου Δ. 15 • Φιλιππίδου Ἀ. 30 • Φραγκιαδάκη Ἀ. 20 • Φωτεινοῦ Ἐ. 100 • Φιλιππου Μ. 60 • Φλώκου Δ. 25 • Φιλοσόφου Ἐ. 338 • Φιλοσόφου Μ. 338 • Φωτόπουλο Φ. 950 • Φραγκουλόπουλο Ἐ. 30 • Φύτα Γ. 150 • Φωτιάδου Σ. 10 • Φίλιο Δ. 30 • Φάνο Χ. 15 • Φωτόπουλο Γ. 50 • Φιλοσῆλια 30 • Χάρη Ἐ. 50 • Χαμακιώτη Σ. 100 • Χανιώτη Ἀ. 20 • Χαϊτούνη Θ. 80 • Χιωτέλη Μ. 120 • Χαλιᾶση Γ. 100 • Χαμουρούδη Λ. 100 • Χαραλαμπίδου Θ. 100 • Χαραλαμᾶκη Ἐ. 60 • Χαλκιάδακη Ἐ. 400 • Χατζηνικολάου Β. 300 • Χάπιμα Σ. 50 • Χατζή Τ. 25 • Χατζή Δ. 50 • Χρυσικοπούλου Ἐ. 30 • Χριστάκου Ἀ. 10 • Χρονάκη Ἀ. 20 • Χαράνη Μ. 455 • Χαρίτο Δ. 15 • Χατζησαύρου Κ. 100 • Χατζησαύρου Ἀ. 50 • Χατζηβασιλείου Θ. 250 • Χατζή Γ. 300 • Χατζημιχαήλ Π. 30 • Χαραλαμᾶκη Ἐ. 80 • Χουσαυλή Χ. 10 • Χατζηκυριάκου Β. 30 • Χριστοφῆ Β. 15 • Χαμουρούδη Λ. 100 • Χατζιωάννου Ἀ. 30 • Χατζηνικολάου 300 • Χαλκίδη Χ. 200 • Χαραλαμπίδου Μ. 10 • Χορτιατινὸ Γ. 20 • Χαϊράκη Σ. 85 • Χαμηλοθώρη Κ. 60 • Χαραλαμπίδου Β. 10 • Χατζημανώλη Ἀ. 50 • Χούρι Ἀ. 50 • Χουτουριάδη Ν. 50 • Χριστόπουλο Δ. 140 • Χριστοφοράτο Γ. 10 • Χρονίδου Μ. 150 • Χρύσαλη Γ. 100 • Χωριανοπούλου Ἀ. 15 • Ψαρουδάκη Π. 125 • Ψαράκο Μ. 20 • Ψιαχοῦλια Ἀ. 30.

Ἐπιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισημάνσεις ταξιδευτῆ π. Κ.Σ.	2
Κόρη «γέννησε» τὴ μητέρα της! ἱερομόναχος Ἀντώνιος Γρηγοριάτης	3
Νέο ἐκκλησιαστικό Σεμινάριο ὁ Ν.Α.	5
Καμερούν: «... οἱ δέ (γαλλόφωνοι) ἐργάται ὀλίγοι...» Νικίτας Ἀλιπράντης	6
Πάσχα με χαρμολύπη ὁ Κ.Α.Ι.	8
Ἐγκαίνια ναοῦ στό Κιταμάλου ὁ Νειλουπόλεως Γεώργιος	10
Ἱεραποστολικά νέα ἀπὸ τὴν Ἰ.Μ. Καμερούν	12
Ὁρθόδοξες ἐνορίες στὴ Δημοκρατία τοῦ Τόγκο	13
Ἡ ἐνορία τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου Bayalali, Ἰνδωνσία ἱεροδιάκονος Τιμόθεος Τζόκο	14
Ἡ Μπουκόμπα στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Κουέλι Θανάσης καὶ Ἐλένη Παπαθανασίου	16
«... ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν» Μ.Σ.Π.	22
Νομοκανονικά Παν. Ἰ. Μπούμης	24
Ἀπολογισμὸς τριμήνου Ἀπριλίου - Ἰουνίου 2004 Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς	25
Δωρητές Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης	26

Παρακαλοῦμε νὰ μὴν ἀποστέλετε ἐσωκλειστῶς γραμματόσημα ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς, γιατί δὲν ἔχουμε τὴ δυνατότητα νὰ ἀποστέλουμε ἀποδείξεις εἰσπράξεως.

Πάντα τὰ ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΚΓ΄, τεῦχος 90, Ἀπρ.-Μάιος-Ἰούν. 2004

Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικὸ περιοδικό

* Πληροφορεῖ με τρόπο υπεύθυνο γιὰ τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τὸν κόσμο.

* Ενημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη με ποικίλα προβλήματα καὶ χαρίσματα.

Ἰδιοκτήτης: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδόσης-Διευθνήτης: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰαίου 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τυράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατὰ τὰ ἔτη 1981-1992.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «PANTA TA ETHNI» Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.314 - 317, 210-7272.345.

Συνδρομὴ γιὰ 1 χρόνο:

Ἑσωτερικοῦ	€ 5
Κύπρου	5 £ Κύπρου
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Τιμὴ τεύχους	€ 1,25
* Γιὰ τοὺς φοιτητές καὶ μαθητές:	€ 2,50

* Ἡ τιμὴ εἶναι συμβολικὴ. Δὲν ἀποσκοπεῖ στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἀλλὰ στήν υπεύθυνη διαμόρφωση ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικὲς προσφορές γιὰ τὴν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Σωκράτης Μανουγιάντος.
Διεύθυνση: Ἡπείρου 132 - 188 63 Πέραμα

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 23, No 90, April - May - June 2004

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.

* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	5 £ Cyprus
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια: Ἀποστολικὴ Διακονία

Πάντα τὰ ἔδω

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΓΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΓ'
ΤΕΥΧΟΣ 90
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
ΜΑΪΟΣ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2004

